

Technická univerzita v Liberci
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra: Pedagogiky a psychologie
Studijní program: Pedagogika
Obor: Doplnkové pedagogické studium

Studenti Technické univerzity v Liberci souběžně studující
doplnkové pedagogické studium a jejich motivy a postoje
k tomuto studiu.

Students of Technical university in Liberec concurrently
studying additional pedagogical studies and their motives
and attitudes for this study.

Bakalářská práce:

Autor:
Martina Madejová

Podpis:

Adresa:
Duklianska 642/8
089 01 Svidník

Vedoucí práce: PhDr. Vladimír Piša

Počet

stran	slov	grafů	tabulek	pramenů	příloh
80	13 261	10	3	12	5

V Liberci dne: 19. 12. 2005

Poděkování

Děkuji všem, bez nichž bych asi svoji práci nedokončila. Dík náleží všem co mě inspirovali tj. kamarádi, kterým rovněž děkuji za laskavou účast při výzkumu.

Vedoucímu práce PhDr. Vladimírovi Pišovi děkuji za vysvětlování problémů tvorby bakalářské práce a za podnětné rady.

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce.

Autor:

Martina Madejová

Podpis:

.....

Adresa:

Duklianska 642/8

089 01 Svidník

Dátum:

21. 10. 2005

Anotácia

Cieľom tejto práce bolo zhodnotiť motiváciu a postoje študentov Technickej univerzity v Liberci, ktorí súbežne študujú doplnkové pedagogické štúdium. Na túto časť bol použitý dotazník vlastnej konštrukcie, ktorý je vyhodnotený a na základe ktorého sú v záverečnej časti konkrétne navrhované opatrenia.

V teoretickej časti je analyzovaný pojem motivácia, história doplnkového pedagogického štúdia, komparácia študijného programu na Technickej univerzite v Liberci a inými vysokými školami a univerzitami v Českej republike. Súčasťou práce bolo vymedzenie konkrétnych právnych noriem, ktoré toto štúdium zákonne upravujú.

Annotation

The aim of this essay was to evaluate student's motivation and attitude. These were students who study the complementary pedagogical program at the Technical University in Liberec. The handmade questionnaire is evaluated and there are proposed concrete acquisitions which are based on it in the final part.

The conception of motivation, history of complementary pedagogical program, comparison of educational program at The Technical University in Liberec and other universities in the Czech Republic is analyzed in the theoretical part. The determination of rule of law which legally modified the education is also included in the essay.

OBSAH

1	Úvod	7
2	Vymedzenie pojmu motivácia	9
2. 1.	<i>Motívy a ich delenie</i>	10
2. 2.	<i>Motivácia a jej vzťah k ostatným psychickým procesom</i>	12
3	Právna úprava doplnkového pedagogického štúdia	15
3. 1.	<i>Právna úprava doplnkového pedagogického štúdia v minulosti</i>	15
3. 2.	<i>Súčasná právna úprava o pedagogických pracovníkoch</i>	16
3. 3.	<i>Súčasná právna úprava o vysokých školách</i>	20
4	História doplňujúceho pedagogického štúdia	23
5	Súčasný stav pedagogicko-psychologického vzdelávania učiteľov technických predmetov v ČR	29
5. 1.	<i>Technická univerzita v Liberci – TUL</i>	30
5. 2.	<i>České vysoké učení technické Praha – ČVUT</i>	30
5. 3.	<i>Vysoká škola chemicko - technologická Praha - VŠCHT</i>	31
5. 4.	<i>Univerzita Tomáše Bati Zlín - UTB</i>	32
6	Experimentálna časť	34
6. 1.	<i>Popis skúmaného vzorku</i>	34
6. 2.	<i>Metódy výskumu</i>	36
6.3.	<i>Výsledky výskumu a jeho vyhodnotenie</i>	37
7	Záverečná časť	43
7. 1.	<i>Vyhodnotenie hypotéz</i>	43
7. 2.	<i>Navrhované opatrenia</i>	44
8	Záver	46
9	Použitá literatúra	48
PRÍLOHY		49

1 Úvod

Hlavnou úlohou „Doplnkového pedagogického štúdia“ (ďalej len DPS) je pripravovať kvalifikovaných učiteľov odborných predmetov na stredných školách či už to bude stredná priemyslová škola, gymnázium, obchodná akadémia alebo stredné odborné učilište. Ide o súčasných alebo budúcich učiteľov, ktorí už získali alebo získavajú odborné vzdelanie nepedagogického smeru na vysokých školách a univerzitách a ktorí absolvovaním DPS si dopĺňujú štúdium pedagogické, ktoré je nevyhnutné pre výkon pedagogického povolania.

Táto bakalárska práca sa zaoberá popisom súčasného stavu DPS. Keďže DPS je študijný program, do ktorého sa študenti zapisujú dobrovoľne, v teoretickej časti rozoberiem pojem *motivácia* zo všeobecného hľadiska. V experimentálnej časti sa budem snažiť zhodnotiť, na základe akej motivácie sa študenti rozhodli prihlásiť a študovať DPS.

V ďalšej kapitole vyhotovím *rozbor právnych noriem*, ktoré upravujú doplnkové pedagogické štúdium a budem sa snažiť obsiahnuť výhody a nevýhody tohto štúdia. DPS je študijný program, ktorý je akreditovaný aj na iných vysokých školách a univerzitách v Českej republike. Svoju pozornosť upriamim na *porovnanie študijných programov* vybraných vysokých škôl a univerzít technického smeru so študijným programom na našej univerzite v Liberci.

Zaujímavé bude vyhotoviť *stručný prehľad histórie DPS*, ako sa toto štúdium vyvinulo do dnešnej podoby a akú má toto štúdium dlhú tradíciu v Českej republike.

Neopomenuteľnou časťou tejto práce je aj *dotazník vlastnej konštrukcie*, na základe ktorého vyhodnotím vopred stanovené hypotézy. Dotazník budú tvoriť otázky zamerané na motiváciu študentov k DPS, na celkovú organizáciu štúdia, na zmeny, ktoré by študenti uvítali, či už to budú názory zamerané na zmenu (pridanie alebo zrušenie) predmetov v študijnom pláne, iné otázky zisťujú ďalšie aktivity študentov po ukončení vysokej školy (výkon učiteľského povolania alebo uplatnenie pedagogických schopností v doktorskom štúdiu, kde je vysoký predpoklad výkonu čiastočného pedagogického povolania).

Túto tému som si navrhla na základe toho, že ešte nikto predtým sa týmto zhodnotením nezaoberal a pomyslela som si, že by to mohla byť zaujímavá práca a ešte zaujímavejšie závery. Som sama zvedavá, ako študenti budú odpovedať na otázky z dotazníku a aké bude vyhodnotenie hypotéz. Verím, že táto práca pomôže pri ďalšej reštrukturalizácii DPS, pretože v nej budú názory tých, pre ktorých je toto štúdium pripravované.

2 Vymedzenie pojmu motivácia

Po prečítaní niekoľkých kníh zaoberajúcich sa touto problematikou som schopná povedať aspoň toto. Motivácia má určite niečo spoločné skoro so všetkými psychickými procesmi a osobnosťou. Má veľmi tesný vzťah k pojmu chovanie. Je čiastočnou (aspoň zatiaľ) odpoveďou na to, prečo sa človek vôbec chová, tak ako sa chová.

Existuje veľké množstvo teórií a tiež množstvo výkladov a teórií osobnosti, ktoré sa zaoberajú motiváciou. Táto skutočnosť svedčí o tom, že motivácia je dôležitým pojmom v každej modernej psychológii. Stále nie je možné porozumieť, vysvetliť či predpovedať ľudské chovanie bez znalostí pojmu motivácie, teda hybnej sily chovania u každého z nás.

Pojem motivácia je vymedzovaný rôzne:

Prof. PhDr. Čáp CSc. - termín motivácia je odvodený z latinského *movere* - hýbať sa, pohybovať sa. Veľmi všeobecne formulované, motivácia znamená súhrn hybných momentov v činnostiach, prežívaní, chovaní a osobnosti. Hybnými momentmi rozumieme to, čo človeka podnecuje, vyzýva, aby niečo robil, reagoval, alebo naopak, čo ho tlmí, čo mu zabraňuje niečo konať, reagovať. Motivácia dodáva činnosti, nášmu prežívaní a chovaniu jednak energiu, jednak smer. Aktivizuje a zároveň smeruje [1].

Prof. PhDr. Nakonečný - motivácia je jedna zo zložiek psychickej regulácie činnosti: zaisťuje fungovanie učenia, aktivizuje kognitívne motorické systémy k dosahovaniu určitých cieľov, tj. podnecuje k chovaniu, ktoré udržiava dynamický rast osobnosti a jej vnútornú rovnováhu. Motivované chovanie má orientáciu, cieľ, tzn. že je zamerané na niečo, čo prináša uspokojenie. Motivácia dáva chovaniu jednotu a význam a štrukturalizuje spolu s kognitívnymi procesmi pohybu tak, že vykazujú zmysluplné aktivity. Človek prežíva túžby a chcenie.

V tomto zmysle vyjadruje pojem motivácie druh postulovanej intervenujúcej premennej a zahŕňa nasledujúce fenomény:

1. energiu, vzrušenie,
2. zameranie tejto energie na určitý cieľ,
3. selektívna pozornosť pre určité podnety a zmenenú vnímavosť pre iné,
4. organizácia aktivity v integrované vzorce reakcií, resp. ich sekvencií,
5. udržiavanie zameranej aktivity , pokiaľ sa nezmenia výstupné podmienky [2].

Vieme, že motívy vychádzajú z nášho pocitu neuspokojenia určitej potreby a sú zamerané k uspokojeniu tejto potreby. Motivácia, všeobecne vzaté, vyjadruje rozpory medzi tým čo subjekt aktuálne prežíva a tým, čo prežívať túži. Motivácia v tomto zmysle vyjadruje nejaké nedostatky v psychofyzickom či biosociálnom bytí individua a chovanie vystupuje ako nástroj k odstráneniu týchto nedostatkov.

2. 1. *Motívy a ich delenie*

Motívy delíme na biologické (fyziologické) a psychologické, genomotívy (primárne, vrodené), založené na fyziologických dejoch v organizme. Madsen v snahe sprehľadniť systém motívov vypočítava.

- primárne motívy:**
1. motív hladu
 2. motív smädu
 3. motív sexu
 4. motív starostlivosti
 5. motív tepla
 6. motív exkrécie (vyprázdňovanie)
 7. motív vyhýbania sa bolesti
 8. motív dostatočného zásobovania kyslíkom
 9. motív odpočinku
 10. motív aktivity (zmyslovej, svalovej, mozgovej)

- **fenomotívy** (motívy sekundárne, získané), motivačná účinnosť týchto motívov sa vysvetľuje učením: 1. motív sociálneho kontaktu

2. motív dosiahnutia úspešného výkonu

3. motív moci

4. motív vlastníctva

- **afektívne**: 1. motív bezpečia

2. motív agresie [2]

Väčšina teoretikov sa vo vnímaní primárnych a sekundárnych potrieb zhoduje.

Ďalšie motívy delíme podľa znamienka: - **pozitívne**

- **negatívne**

Podľa stupňa vedomia: - **vedomé**

- **nevedomé** - človek si uvedomuje často len časť svojich motívov, niektoré si uvedomuje len občas a čiastočne, iné môžu zostať nevedomými dlho, poprípade po celý život.

Ďalej sú to: motívy **nížšie a vyššie, blízke a vzdialené, slabé a silné, krátkodobé a dlhodobé atd.** V triedení motívov zatiaľ nie je konsenzus.

Niekedy dochádza ku kladeniu rovná sa medzi pojmi motivácia = potreba [2]. Uvádza, že motivácia je proces iniciovaný vychádzajúcim motivačným stavom, v jeho obsahu sa odráža nejaký deficit. Chovanie smeruje k odstráneniu tohto deficitu, ktoré je prežívané ako určitý druh uspokojenia. Vychádzajúci motivačný stav charakterizovaný nejakým deficitom možno označiť ako potrebu.

Pre označovanie dielových ľudských motívov dávame prednosť termínu potreba. Hodí sa pre vývojovo staršie, elementárnejšie, prevažne biologické motívy, i pre motívy vývojovo mladšie, sociálne, poprípade sociogénne.

Potreba je moment v systéme (biologickom, psychologickom alebo sociálnom), ktorý vedie k vyhľadávaniu určitému nevyhnutnému a k optimálnemu fungovaniu systému (k životu a vývoju) a vyhýbaniu sa nepriaznivým podmienkam [1].

Pokiaľ uvádzame jednotlivé zložky ľudskej potreby ako zložky motivácie, mali by sme zdôrazniť, že to sú zložky vzájomne sa prekrývajúce, navzájom spojené funkčne a vývojovo.

Ďalšou zložkou motívu je postoj.

Postoj je získaný motív vyjadrujúci jedincov vzťah k určitému objektu, k veci, k ľuďom, činnosti, skupine, udalosti, idei apod. Ľudia sa líšia v postojoch napr. k prírode a životnému prostrediu, k určitému názoru, určitej kultúrnej tradícii, ale tiež k určitému druhu zábavy, športu, hudby atd. Postoj zahŕňa tri zložky :

1. poznanie objektu, názory naňho
2. jeho citové hodnotenie
3. pobádanie k jednaniu, či k chovaniu v súhlase s názorom a emočným hodnotením, poprípade zvyk, zvyknutou formou takého chovania či jednania [1].

Každá z troch uvedených zložiek postoja môže byť opäť zložitá, môže zahŕňať niekoľko elementárnych momentov. Napríklad emočná motivačná zložka jedného postoja môže byť nasýtená niekoľkými rôznymi potrebami a záujmami, u rôznych osôb odlišnými (v postoji k určitému druhu športu sa v rôznej miere a kombinácií uplatňuje potreba činnosti, výkonu, hodnotenia a seba hodnotenia, porozumenia a spolupráce apod.).

Ľudskú motiváciu možno vyjadriť tiež v termínoch **cieľov**, ktoré si človek; vytyčuje a usiluje o ich dosiahnutie, poprípade takých cieľov, ktoré neprijíma, neverí, že by ich mohol dosiahnuť, alebo to sú ciele pre neho neprijateľné. Všeobecne platí, že rovnakú motiváciu možno z pravidla vyjadriť rôznymi termínmi [1].

2. 2. Motivácia a jej vzťah k ostatným psychickým procesom

Dalo by sa povedať, že ani jeden psychický proces nefunguje samostatne. A teda ani pri výklade motivácie sa nezaobídeme bez prihliadnutia k vzťahom medzi týmito psychickými procesmi (emócie, učenie, kognitív) a motiváciou.

Vzťah motivácie a kognitívnych procesov: motivácia určuje psychologické dôvody chovania, kognitívne procesy (vnímanie, myslenie, predstavy), určujú jeho konkrétny vzorec s ohľadom na situáciu v ktorej sa uskutočňuje. Kognitívne procesy predovšetkým determinujú spôsob chovania, ale predpokladá sa aj existencia

tzv. kognitívnych potrieb, ktoré súvisia s nutnosťou orientácie v situácii. Vrodená orientačná reakcia súvisí s potrebou informácií o význame situácie a je vo svojej úvodnej fáze spojená s celkovou aktivitou organizmu, tj. s prípravou na biologicky účelnú reakciu (útek a pod.)

Kognitívne teórie motivácie vychádzajú zo súčasného trendu v psychológii, ktorý venuje viac pozornosti poznávacím procesom. Sú oporou názoru, že motivácia človeka je kvalitatívne odlišná od zvieracej práve zapojením poznávacích procesov. Veľký ohlas v názoroch na motiváciu má vplyv in kongruencie medzi vonkajšími situáciami a kognitívnymi vyhodnocovacími štruktúrami v jedincovi [3].

Motivácia a emócie. Úzke funkčné spojenie oboch týchto procesov je jasné; vznik potrieb, priebeh inštrumentálneho chovania, hlavne ak narazí na prekážky (frustrácia) a ak dosiahne cieľ je spojený s emočnými zážitkami, najsilnejšími vo finálnej fáze dovŕšujúce reakciu, teda uspokojenie. Niektoré potreby a motívy sú priamo definované v termínoch konkrétnych emócií (strach, hlad, únava, láska, atď.). Motivované chovanie smeruje k dosahovaniu príjemného a k vyhýbaniu sa nepríjemnému, čo pôvodne súviselo s biologickou hodnotou (to čo bolo biologicky užitočné pre človeka, bolo aj príjemné, to čo bolo pre človeka neužitočné, bolo nepríjemné a naopak) a čo dnes súvisí so subjektívnym významom situácie – tu je zrejmý vzťah aj k vnímaniu. Motivujúce je však nielen dosiahnutie zmyslového blaha, ale aj blaha duševného a vyhnutie sa nielen zmyslovo nepríjemným podnetom, ale aj nepríjemným pocitom viny, sklamaniu a ďalším [3].

Motivácia a učenie. Oba tieto fenomény resp. zložky psychiky boli oddeľované, keď motivácia bola prisudzovaná len funkcii energetizácie a učenie funkcii zameriavania chovaniu (behavioristi), čo bolo dôsledkom zjednodušeného pojímania v laboratórnych experimentoch so zvieratami. V skutočnosti je však, ako je to empiricky doložené, motivácia podmienkou učenia a to ako u pokusných krýs tak aj u školákov. Odmeny a tresty sú nezastupiteľnou podmienkou učenia, tj. emočné aspekty prebiehajúcej činnosti, signálov a dôsledkov chovania, ale hodnotu odmeny či trestu získava podnet svojím vzťahom k motivácii a chovaniu získava svojou inštrumentalitou okrem iného tým, že vedie k dosahovaniu odmien a vyhýbaniu sa trestov. Tak ako som uviedla vyššie, učením vznikajú sekundárne motivačné systémy.

V motivácií k učiteľskému povolaniu môžu pôsobiť aj záporné momenty ako je nedostatok istoty, silná dominancia, úsilie o vyniknutie (s predpokladom uvedomovaným, ale aj nie úplne vedomým: deti (študenti) ma budú skôr rešpektovať ako dospelí - tento motivačný moment sa objavuje v niektorých prípadoch aj pri voľbe iných profesií zahrňujúcich prácu s deťmi.). Takáto voľba zamestnania, z ktorej pramení neistota a silná dominancia, však vedú ku konfliktom s deťmi (študentmi), k nepriaznivej emočnej atmosfére, narušujúcu výchovu. Nepriaznivo pôsobí aj učiteľ - neurotik so „syndrómom pomáhajúceho“: vnucuje deťom pomoc a starostlivosť v nevhodnej miere a forme, je subjektívne presvedčený o ušľachtilosti svojho postupu, ale fakticky obmedzuje samostatnosť detí (študentov), poprípade v nich vzbudzuje aj negativistický odpor [1].

Motivácia a osobnosť. Nakoniec by som sa ešte rada zmienila o vzťahu motivácie a osobnosti. Lebo všetky psychické procesy sú spojené do „jednotného celku“ v osobnosť. Osobnosťou sa rozumie organizovaný celok duševného života človeka, ktorým centrom je ego, tj. seba vnímanie s tendenciou pre udržiavanie resp. zvyšovanie hodnoty seba samého. Ľudia sa chovajú tak, aby svoje „seba - ocenenie“ udržali na najvyššej možnej úrovni [2]. Motivačnou, či ako sa aj inak hovorí dynamickou funkciou ega, je zvyšovanie alebo udržiavanie pozitívneho seba hodnotenia.

3 Právna úprava doplnkového pedagogického štúdia

V tejto časti práce je rozpísaná právna úprava doplnkového pedagogického štúdia v minulosti a ďalšiu podkapitolu tvorí súčasná právna úprava. Keďže celá táto práca je napísaná v slovenskom jazyku, tak aj celú túto časť som preložila do slovenčiny, aby nebola rozhodená koncepcia práce. Presnosť citácií zákonov je zachovaná.

3. 1. Právna úprava doplnkového pedagogického štúdia v minulosti

Vyhláška ministerstva školstva o postgraduálnom štúdiu na vysokých školách 49/1967sb. [8]

§ 1 odst. 1

Hlavnou formou ďalšieho vzdelávania vysokoškolsky pripravených odborníkov je postgraduálne štúdium, ktoré ako systém, obsahovo nadväzuje na ukončené vysokoškolské štúdium, zaisťujú vysoké školy v spolupráci s Československou akadémiou vied a s inými vedeckými, poprípadne odbornými inštitúciami.

§ 1 odst. 2

Postgraduálne štúdium poskytuje absolventom vysokých škôl tematicky ucelenú teoretickú prípravu v užších špecializáciách alebo ich zoznamuje s novými vedeckými poznatkami v príslušných oboroch a keď ide o absolventov vysokých škôl umeleckého smeru, ďalej zdokonaľuje v príslušnom umeleckom obore. Postgraduálne štúdium s výnimkou jeho externej formy, trvá najmenej 200 vyučovacích hodín.

§ 1 odst. 3

Postgraduálneho štúdia sa zúčastňujú pracovníci spravidla v obore, ktorí absolvovali na vysokej škole alebo v obore príbuznom, poprípadne aj v inom, pokiaľ si v ňom potrebujú získať nové vedomosti alebo prehĺbiť znalosti k výkonu svojho zamestnania.

§ 1 odst. 7

Postgraduálne štúdium sa zakončuje záverečnou skúškou pred skúšobnou komisiou. Záverečná skúška sa skladá z písomnej práce a zo skúšky ústnej, popríade tiež praktickej. Predsedu skúšobnej komisie a jej členy menuje dekan fakulty.

Organizácia postgraduálneho štúdia

§ 2 odst. 8

Vysoká škola vydáva účastníkom postgraduálneho štúdia, ktorí úspešne ukončili štúdium, vysvedčenie s uvedením oboru a rozsahu štúdia.

§ 5 odst. 1

Za postgraduálne štúdium v zmysle tejto vyhlášky sa považuje tiež doplnkové pedagogické štúdium učiteľov odborných predmetov, špeciálne štúdium učiteľov pre funkciu výchovných poradcov a špeciálne štúdium riaditeľov škôl a vedúcich školských pracovníkov, pokiaľ sa ho zúčastnia absolventi vysokých škôl.

3. 2. Súčasná právna úprava o pedagogických pracovníkoch

Základným právnym predpisom zaoberajúci sa problematikou o pedagogických pracovníkoch je **Zákon o pedagogických pracovníkoch a o zmene niektorých zákonov** (zákon č. 563/2004 Sb. O pedagogických pracovníkoch v platnom znení) [8]

§1 odst. 1

Tento zákon upravuje predpoklady pre výkon činnosti pedagogických pracovníkov, ich ďalšie vzdelávanie a kariérny systém.

§1 odst. 2

Tento zákon sa vzťahuje na pedagogických pracovníkov škôl a školských zariadení, ktoré sú zapísané do registru škôl a školských zariadení (ďalej len "škola"), a na pedagogických pracovníkov v zariadeniach sociálnej starostlivosti.

§ 2 odst. 1

Pedagogickým pracovníkem je ten, kto koná priamu vyučovaciu, priamu výchovnú, priamu špeciálnu pedagogickú alebo priamu pedagogicko-psychologickú činnosť priamym pôsobením na vzdelávaného, ktorým uskutočňuje výchovu a vzdelávanie na základe zvláštneho právneho predpisu (ďalej len "priama pedagogická činnosť"); je zamestnancom právnickej osoby, ktorá vykonáva činnosť školy, alebo zamestnancom štátu alebo riaditeľom školy, ak nie je k právnickej osobe vykonávajúcu činnosť školy v pracovnoprávnom vzťahu alebo ak nie je zamestnancom štátu. Pedagogickým pracovníkom je tiež zamestnanec, ktorý vykonáva priamu pedagogickú činnosť v zariadeniach sociálnej starostlivosti.

§ 2 odst. 2

Priamu pedagogickou činnosť vykonáva

- a) učiteľ,
- b) vychovávateľ,
- c) špeciálny pedagóg,
- d) psychológ,
- e) pedagóg voľného času,
- f) asistent pedagóga,
- g) tréner,
- h) vedúci pedagogický pracovník

§ 3 odst. 1

Pedagogickým pracovníkom môže byť ten, kto splňuje tieto predpoklady:

- a) je plne spôsobilý k právnym úkonom,
- b) má odbornú kvalifikáciu pre priamu pedagogickú činnosť, ktorú vykonáva,
- c) je bezúhonný,
- d) je zdravotne spôsobilý a
- e) preukázal znalosť českého jazyka, ak nie je ďalej stanovené inak

Znalosť českého jazyka

§ 4 odst. 1

Fyzická osoba, ktorá získala príslušnú odbornú kvalifikáciu stanovenú týmto zákonom v inom vyučovacom jazyku ako českom, je povinná preukázať znalosť českého jazyka skúškou, pokiaľ nie je ďalej stanovené inak

§ 4 odst. 2

Skúšku z českého jazyka možno vykonať na vysokej škole v rámci programu celoživotného vzdelávania alebo v zariadeniach pre ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov alebo v jazykovej škole s právom štátnej jazykovej skúšky.

§ 4 odst. 3

Skúška nenahrádza odbornú kvalifikáciu k výučbe českého jazyka na základných, stredných a vyšších odborných školách.

§ 4 odst. 4

Preukázanie znalosti českého jazyka sa nevyžaduje u fyzickej osoby,

- a) ktorá bude pôsobiť v škole s iným vyučovacím jazykom než českým,
- b) ktorá úspešne vykonala maturitnú skúšku z českého jazyka a literatúry,
- c) ktorá vyučuje cudzí jazyk alebo konverzáciu v cudzom jazyku.

Získavanie odbornej kvalifikácie pedagogických pracovníkov

Učiteľ strednej školy

§ 9 odst.1

Učiteľ všeobecne vzdelávacích predmetov strednej školy získava odbornú kvalifikáciu vysokoškolským vzdelaním získaným štúdiom v akreditovanom magisterskom študijnom programe.

- c) v študijnom obore, ktorý odpovedá charakteru vyučovaného všeobecne vzdelávacieho predmetu, a vysokoškolským vzdelaním získaným štúdiom v akreditovanom bakalárskom študijnom programe v oblasti pedagogických vied zamerané na prípravu učiteľov strednej školy, alebo vzdelaním v programe celoživotného vzdelávania uskutočňovanom vysokou školou a zameraním na prípravu učiteľov strednej školy,

§ 9 odst. 2

Učiteľ odborných predmetov strednej školy získava odbornú kvalifikáciu vysokoškolským vzdelaním získaným štúdiom v akreditovanom magisterskom študijnom programe

b) študijného oboru, ktorý odpovedá charakteru vyučovaného odborného predmetu, a vysokoškolským vzdelaním získaným štúdiom v akreditovanom bakalárskom študijnom programe v oblasti pedagogických vied zameranom na prípravu učiteľov strednej školy, alebo vzdelaním v programe celoživotného vzdelávania uskutočňovanom vysokou školou a zameranom na prípravu učiteľov strednej školy, alebo štúdiom pedagogiky podľa § 22 odst. 1 (ďalej len "štúdium pedagogiky"), tento paragraf je rozpracovaný v spodnej časti tejto strany.

§ 9 odst. 3

Učiteľ praktického vyučovania získava odbornú kvalifikáciu:

a) vysokoškolským vzdelaním získaným štúdiom v akreditovanom študijnom programe študijného oboru, ktorý odpovedá charakteru praktického vyučovania, a vysokoškolským vzdelaním získaným štúdiom v akreditovanom bakalárskom študijnom programe v oblasti pedagogických vied zameranom na prípravu učiteľov strednej školy, alebo vzdelaním v programe celoživotného vzdelávania uskutočňovanom vysokou školou a zameranom na prípravu učiteľov strednej školy, alebo štúdiom pedagogiky.

§ 30

Za pedagogických pracovníkov podľa toho to zákona sa považujú tiež pedagogickí pracovníci, ktorí ku dňu účinnosti toho to zákona splňujú predpoklady pre výkon činnosti pedagogického pracovníka podľa doterajších právnych predpisov.

Spoločné ustanovenie k získavaniu odbornej kvalifikácie

§ 22 odst. 1

Štúdiom pedagogiky sa rozumie vzdelanie získané štúdiom v akreditovanom vzdelávacom programe v oblasti pedagogických vied uskutočňovanom zariadením ďalšieho vzdelávania pedagogických pracovníkov

a) pre učiteľov odborných predmetov strednej školy, pre učiteľov praktického vyučovania a odbornej praxe vyššej odbornej školy, pre učiteľov umeleckých

odborných predmetov v základnej umeleckej škole, strednej odbornej škole a konzervatóriu a pre učiteľov jazykovej školy s právom štátnej jazykovej skúšky v rozsahu najmenej 120 hodín s obsahovým zameraním na pedagogiku, psychológiu a didaktiku,

b) pre vychovávateľa, pedagóga voľného času a asistenta pedagóga v rozsahu najmenej 80 hodín s obsahovým zameraním na pedagogiku a psychológiu.

§ 22 odst. 2

Predpokladom odbornej kvalifikácie učiteľov vykonávajúcich priamu pedagogickú činnosť s deťmi, žiakmi a študentmi, ktorí nemôžu vnímať reč sluchom, je tiež preukázaná znalosť znakovkej reči.

3. 3. Súčasná právna úprava o vysokých školách

Základným právnym predpisom zaoberajúci sa problematikou vysokých škôl je **Zákon o vysokých školách a o zmene a doplnení ďalších zákonov (zákon o vysokých školách)**

(zákon 111/1998 sb. o vysokých školách v plnom znení)

Bakalársky študijný program

§ 45 ods.1

Bakalársky študijný program je zameraný na prípravu k výkonu povolania a k štúdiu v magisterskom študijnom programe. V bakalárskom študijnom programe sa bezprostredne využívajú súčasné poznatky a metódy; obsahuje tiež v potrebnom rozsahu teoretické poznatky.

§ 45 ods.2

Štandardná doba štúdia vrátane praxe je najmenej tri a najviac štyri roky.

§ 45 ods.3

Štúdium sa riadne ukončuje štátnou záverečnou skúškou, jej súčasťou je spravidla obhajoba bakalárskej práce.

§ 45 ods.4

Absolventom štúdia v bakalárskych študijných programoch sa udeľuje akademický titul "bakalár" (v skratke "Bc. "uvedené pred menom), v oblasti umenia akademický titul "bakalár umenia" (v skratke "BcA. "uvedené pred menom); absolventom v oblasti umenia prijatým k štúdiu podľa § 48 odst. 2 sa udeľuje akademický titul až po dosiahnutí úplného stredného alebo úplného stredného odborného vzdelania alebo vyššieho odborného vzdelania poskytovaného v konzervatóriách.

§ 6 ods. 1

Do samosprávnej pôsobnosti verejnej vysokej školy patrí hlavne:

- a) vnútorná organizácia,
- b) určovanie počtu prijímaných uchádzačov o štúdium, podmienok pre prijatie k štúdiu a rozhodovaniu v prijímacom konaní,
- c) tvorba a uskutočňovanie študijných programov,
- d) organizácia štúdia,
- e) rozhodovanie o právach a povinnostiach študentov,
- f) zameranie a organizácia vedeckej, výskumnej, vývojovej, umeleckej alebo ďalšej tvorivej činnosti,
- g) pracovnoprávne vzťahy a určovanie počtu akademických pracovníkov a ostatných zamestnancov,
- h) habilitačné konanie a konanie k menovaniu profesorom,
- i) spolupráce s inými vysokými školami a právnickými osobami a zahraničné styky,
- j) vytváranie samosprávnych akademických orgánov vysokej školy, pokiaľ tento zákon nestanoví inak,
- k) hospodárenie vysokej školy a nakladanie s majetkom v súlade so zvláštnymi predpisy,
- l) stanovenie výšky poplatkov spojených so štúdiom.

Zhodnotenie

Pri vypracovaní ma udivil § 3 odst. 1. (zákon č. 563/2004 Sb. O pedagogických pracovníkoch v platnom znení): v ktorom sa píše: „Pedagogickým pracovníkom môže byť ten, kto splňuje tieto predpoklady: ... e) preukázal znalosť českého jazyka, ak nie je ďalej stanovené inak“ (viď str. 17). Ale v tom istom zákone § 4 odst. 1 *O znalosti českého jazyka sa píše* (viď str. 18): „Fyzická osoba, ktorá získala príslušnú odbornú kvalifikáciu stanovenú týmto zákonom v inom vyučovacom jazyku ako českom, je povinná preukázať znalosť českého jazyka skúškou, pokiaľ nie je ďalej stanovené inak.“ Z toho vyplýva, že študenti slovenskej národnosti, ktorí študujú v českom jazyku, nemusia preukázať znalosť českého jazyka prostredníctvom vykonanej skúšky.

4 História doplňujúceho pedagogického štúdia

Pedagogické vzdelávanie inžinierov, ktorí vyučujú na odborných školách odborné predmety, má na českom území dlhú tradíciu a vyvíja sa už viac ako polovicu storočia.

História zasahuje až k 2. júlu 1875, kde v skúšobnom poriadku bolo zakotvené, že sa musela preukazovať spôsobilosť kandidátov na učiteľské povolanie na školy roľnícke a stredné školy hospodárske. Kandidát musel svoju spôsobilosť preukázať skúškami pred skúšobnou komisiou na c. k. Vysokej škole zemédělské vo Viedni. Od r. 1891 mohli kandidáti na učiteľstvo, na stredné školy hospodárske vykonávať skúšky pred skúšobnou komisiou nielen vo Viedni ale už aj v Prahe.

Ďalší krok nastal v r. 1921 v Brne na Vysokej škole zemédělské, kde bol založený rektorát zemédělského školstva a od r. 1923 sa zaviedol predmet zemédělské školstvo, ktorý mal dotáciu 2 hodiny týždenne v letnom semestri. Predmet po obsahovej stránke naplňoval organizáciu a administratívu zemédělského školstva, základy pedagogiky a didaktiky. Takýto stav trval až do r. 1948. V období rokov 1952 – 1964 bola „výchova“ učiteľov uskutočňovaná prostredníctvom celorepublikového seminára so sídlom v Liblicích a neskôr v Čáslave. Od r. 1964 boli strediská na výchovu učiteľov pričlenené k vysokým školám zemédělským v Prahe, Brne a v Nitre.

Pedagogické vzdelávanie v Liberci vzniklo na základe potrieb regiónu vtedajšej doby, pretože v šesťdesiatych rokoch, na stredných odborných školách malo pedagogické vzdelanie len necelá tretina technicky vysokoškolských vzdelaných učiteľov.

V r. 1964 došlo k zrušeniu pedagogického inštitútu v Liberci a časť pracovníkov prešla do novozriadeného v Ústí nad Labem. Príčinou zrušenia boli zmeny v krajskom zriadení, a na základe rozhodnutia mohla byť v každom novom kraji len jedná vysoká škola, ktorá vzdeláva učiteľov a to v krajskom meste. Ale nemalá časť pracovníkov zostala v Liberci a pokúšala sa hľadať uplatnenie na druhej libereckej vysokej škole. A tak vznikol na vysokej škole strojnej a textilnej najprv ústav a neskôr katedra pedagogiky. V jej čele stál v tej dobe už docent, neskôr profesor PhDr. František Kozel DrSc.

Začiatkom r. 1964 sa príprava učiteľov uskutočňovala na VŠST v štyroch rôznych formách.

1. postgraduálne pedagogické štúdium stredoškolských profesorov pôsobiach na stredných školách, kde štúdium bolo zakončené maturitou
2. denné štúdium špecializácie „Učiteľstvo strojnícnych predmetov“ ako špecializácia strojnícneho inžinierstva, realizované v 4. a 5. roku štúdia
3. denné štúdium oboru učiteľstvo odborných predmetov pre učňovské školy formou štvorročného štúdia (učitelia na učňovských školách - UNUŠ)
4. diaľkové štúdium oboru učiteľstvo odborných predmetov pre učňovské školy formou päťročného štúdia (UNUŠ)
5. fakultatívne súbežné DPS pre záujemcov zo strojnícnej a textilnej fakulty, prebiehajúce v 3. až 5. ročníku obidvoch fakúlt
6. kombinované štúdium učiteľstvo odborných predmetov pre stredné školy [5].

Postgraduálne štúdium (forma 1) bolo po prvý krát otvorené v roku 1966.

Denné štúdium (forma 2) sa uskutočnilo v dvoch ročníkoch a to v rokoch 1964 až 1967 na strojnícnej fakulte VŠST. Neveľká skupina študentom si zvolila túto špecializáciu v 4. a 5. ročníku štúdia. Štúdium ukončili ako kvalifikovaní inžinieri s učiteľskou spôsobilosťou. Väčšina z nich po absolvovaní vysokej školy nastúpila pracovať na stredné priemyslové školy.

V rokoch 1965 - 1969 bol na VŠST uskutočnený ojedinelý pokus na prípravu učiteľov odborných predmetov pre učňovské školy formou riadneho denného štvorročného štúdia (forma 3). Tento študijný obor bol už od samého začiatku sporný a preto ministerstvo rozhodlo o jeho zrušení už v dobe, keď sa štúdium len rozbiehalo. Prebehlo iba jeden ročník, absolventi sa však vcelku dobre uplatnili na učňovských školách.

V rokoch 1970 - 1980 prebiehala príprava učiteľov odborných predmetov strojárenských a textilných formou súbežného fakultatívneho štúdia (forma 5). Štúdium bolo určené pre poslucháčov tretieho až 5. ročníku oboch vtedajších fakúlt. Vyučovanie prebiehalo v neskorých poobedňajších hodinách a tiež cez soboty. Na začiatku štúdia sa hlásilo 60 až 90 študentov, ale tento počet sa v priebehu štúdia znižoval.

Začiatkom roku 1979 sa realizovala forma prípravy učiteľov odborných predmetov pre stredné školy formou kombinovaného štúdia (forma 6). Štúdium bolo rozdelené do štyroch semestrov, a jeho prvú časť absolvovali študenti v letnom semestri tretieho a v

zimnom semestri štvrtého ročníku s dotáciou 32 hodín. Druhú časť pedagogického štúdia v rozsahu ďalších dvoch semestrov absolvovali pri zamestnaní po ukončení inžinierskeho štúdia po polročnej praxi. Začínali teda opäť v letnom semestri akademického roku nasledujúceho po ukončení ich vysokoškolského štúdia a toto štúdium ukončovali v zimnom semestri ďalšieho roku. V tejto časti absolvovali študenti konzultácie väčšinou cez soboty a dva väčšinou týždenné internátne sústreďenie.

Od roku 1985 prebiehalo štúdium ako súbežné štvorsemestrové štúdium formou dennou aj diaľkovou. Tiež bolo organizované diaľkové štúdium rozdelené do štyroch semestrov pre majstrov odborného výcviku na stredných priemyselných školách a učilištiach. V prvých rokoch toto štúdium patrilo pod pedagogickú fakultu v Ústí nad Labem, ktorá vytvorila v Liberci konzultačné stredisko. Vyučujúcimi boli väčšinou pracovníci vtedajšej VŠST. Takto to fungovalo až do roku 1990 [5].

Už v sedemdesiatych rokoch prebiehalo podľa vtedajšieho označenia postgraduálne štvorsemestrové len pedagogické štúdium, ktoré umožňovalo získať po obhajobe záverečnej práce a zložení záverečných skúšok pedagogickú kvalifikáciu. Štúdium bolo diaľkové a bolo smerované do dvoch smerov. **Prvý smer** bol určený pre pracovníkov školy a bol zameraný na vysokoškolskú pedagogiku. **Druhý smer** bol pre učiteľov stredných odborných škôl a učňovských zariadeniach (pôvodne to boli učňovské školy a učilištia, neskôr stredné odborné učilištia).

Žiadna z uvedených foriem, ktorá sa vyvinula do dnešnej podoby DPS, sa nedá zameniť s názvom **pedagogické minimum**. Pedagogické minimum bol kurz, ktorý bol určený pre absolventov stredných škôl (SOŠ a SOU), tento kurz organizovali väčšinou rezortné organizácie, občas výnimočne školské inštitúcie a najčastejšie to bolo organizované dvojdeným sústreďením. Mali tu získať pedagogické vedomosti nie majstri, ale inštruktori učňov. Pedagogické minimum po roku 1990 sa prakticky zrušilo z dôvodu radikálnych zmien v učňovskom školstve [6].

V r. 1990 dochádza k celkovej zmene v DPS. Je to zásluhou prof. Dr. Ing. Adolfa Melezínka, prezidenta Internationale Gesellschaft für Ingenierpädagogik (IGIP) a zakladateľa Inštitútu pre inžiniersku pedagogiku na univerzite v Klagenfurte (Rakúsko), ktoré je dodnes sídlom predstavenstva a sekretariátu.

ČO JE IGIP?

IGIP (Medzinárodná spoločnosť pre inžiniersku pedagogiku) je spoločnosť pre podporu vedeckého pojatia inžinierskeho vzdelávania inžinierov a technikov. Bola založená v r. 1972, má členy v 72 zemiach a má konzultačný status UNESCO a UNIDO. Jednou z najdôležitejších úloh, ktorým sa IGIP venuje, je zlepšovanie obsahu, metód a prostriedkov vzdelávania učiteľov technických (inžinierskych) predmetov na technických univerzitách a technických školách. Ďalšími cieľmi je vývoj prakticky orientovaných študijných programov, humanizácia technického vzdelania, posilnenie ekonomického vzdelania inžinierov, podpora vedomia zodpovednosti za životní prostredie, podpora inžinierskeho vzdelania pre rozvojové zeme a v rozvojových zemiach a pod.

Program vzdelávania týchto učiteľov sa v rôznych zemiach výrazne líši. V dobe narastajúcej európskej integrácie je dôležité formulovať všeobecné minimálne štandardy kompetenčných profilov učiteľov. IGIP tieto štandardy a modelové kurikulum v rozsahu najmenej 200 hodín vypracoval a k získaniu akreditácie IGIP je nutné, aby študijný program vzdelávania učiteľov tieto štandardy splňoval. V Českej republike je v súčasnosti 45 individuálnych členov a 6 členov kolektívnych. Akreditované pracovisko, medzi ktoré patrí od r. 1997 je tiež VŠCHT, poskytuje absolventom pedagogické vzdelanie nutné pre získanie medzinárodného titulu „ING-PAED IGIP“, ktoré im umožňuje uznávanie pedagogickej kvalifikácie aj v ostatných európskych zemiach. IGIP organizuje každoročne v rôznych európskych zemiach medzinárodné sympózia s inžinierski - pedagogickou tematikou. [4].

Podmienky zápisu do registru IGIP

Kvalifikačné podmienky pre zápis do registru ING-PAED IGIP vychádzajú v medzinárodnom meradle z troch hlavných predpokladov:

Dobré technické znalosti sú pre učiteľa technických predmetov základnou požiadavkou. Pre zápis do registru je preto vysokoškolské technické vzdelanie a prax nutnou podmienkou.

Pedagogické znalosti a schopnosti sú nutné v rovnakej miere. Potrebné pedagogické vzdelanie musí mať rozsah najmenej 200 hodín. Obsahovo musí byť toto pedagogické vzdelanie v súlade s inžinierskopedagogickým modelom štúdia a bud'

môže byť získané na fakultách či inštitúciách, ktoré majú akreditáciu IGIP a alebo doložené podrobne syllabami, zoznamom prednášok či vysvedčeniami a pod. získanými inde.

Pre zapísanie do registru musí žiadateľ preukázať najmenej ročnú učiteľskú prax.

Český národný monitorovací komitét pripojil pre žiadateľa ešte ďalšiu podmienku, ktorou je znalosť niektorého cudzieho jazyka na úrovni všeobecnej štátnej skúšky.

Vzorec pre titul ING-PAED IGIP teda znie pre českých uchádzačov takto:

- ukončené vysokoškolské technické vzdelanie na úrovni inžinier
- pedagogické doplnujúce vzdelanie v rozsahu najmenej 200 hodín
- učiteľská prax
- znalosť cudzieho jazyka [7].

Po skúsenostiach, ktoré prof. Melezínek získal pri svojom pôsobení kedysi na ČVUT, neskôr po roku 1972 pri pedagogickom pôsobení u fy. Siemens a európskych aj zaoceánskych univerzitách, boli vytvorené štandardy pre európsku akreditáciu štúdia inžinierskej pedagogiky. S jeho podporou bolo možné založiť Českú pobočku IGIP, ktorá štandardy prevzala a odporučila ich spracovanie do programu DPS.

Prostredníctvom pobočky je možné získať, pri splnení podmienok štandardu IGIP, medzinárodnú akreditáciu pre DPS vyučované na našich vysokých školách.

Dnes existujú v Českej republike DPS na mnohých vysokých školách v rôznych formách. Rozdeliť ich možno na:

- a) štúdium pre absolventov vysokých škôl
- b) štúdium pre absolventov stredných škôl

Predmetom spracovania tejto kapitoly je iba bod a) štúdium pre absolventov vysokých škôl.

ad a) pre vysokoškolákov existujú dve formy štúdia a to **prezenčné** (súbežné) a **dial'kové** štúdium. *Súbežné* štúdia sú určené súčasným študentom odborných fakúlt. Pre týchto študentov sú vytvorené štúdia bakalárske, a ich ukončenie je časovo nadväzujúce na ukončenie magisterského – inžinierskeho štúdia. Pre prekročení štandardnej doby štúdia sú študenti povinní podľa novely o vysokých školách (147/2001 sb. zo 4. dubna 2001) platiť za nadštandardné štúdium. Bakalárske štúdium

je ukončené štátnou bakalárskou skúškou, vrátane obhajoby bakalárskej práce. Absolventi potom dostávajú samostatný bakalársky diplom. Absolventi by mohli teoreticky okamžite po ukončení vysokej školy učiť, ale je tu viac polemík či sa to prakticky je možné. Čerstvým absolventom chýba inžinierska prax. V Rakúsku a Švajčiarsku je pre učiteľov stredných odborných škôl požadovaná minimálne trojročná prax v obore. Týmto sa zároveň kladie otázka, prečo DPS neotvárať iba v distančnej forme. Dôvodov pre prezenčné štúdium je niekoľko, napr. niektorí študenti technických fakúlt nastupujú na doktorské štúdium a vykonávajú čiastočnú pedagogickú činnosť. V experimentálnej časti je jedna otázka v dotazníka, ktorá sa pýta respondentov či chcú po ukončení svojej materskej fakulty, pokračovať v doktorskom štúdiu alebo pracovať. Výsledkom je, že 28 %, čo je skoro tretina, chce pokračovať v doktorskom štúdiu (viď. príloha č. 3., str. 68, graf č. 18).

Druhou formou pre vysokoškolákov je diaľkové štúdium, ktoré má často už aj prvky distančného štúdia. Vydaním zákona o vysokých školách č. 111/1998 sb. a jeho doplnkov vrátane novely zákona 147/2001 sb. je bývalé diaľkové DPS zaradené do programu celoživotného vzdelávania v zmysle § 60 tohto zákona. Z tohto dôvodu absolventi diaľkového štúdia nemôžu dostávať vysvedčenie ako predtým, ale dostávajú len osvedčenie o úspešnom absolutoriu [6].

5 Súčasný stav pedagogicko-psychologického vzdelávania učiteľov technických predmetov v ČR

V kapitole sú porovnávané jednotlivé vysoké školy technického smeru v Českej republike, ktoré do svojho programu navrhli doplnkové pedagogické štúdium. V organizovaní tohto štúdia má každá škola autonómiu, ale aby akreditácia bola schválená Ministerstvom školstva, mládeže a telovýchovy, musia sa dodržiavať určité pravidlá a to konkrétne:

- personálne zaistenie programu (garancie obsahovej náplne a výuky predmetov profesormi, docentmi a odbornými asistentmi s pedagogickou a vedecko - výskumnou skúsenosťou z oboru a s dostatočnou publikačnou činnosťou)
- technické zaistenie programu (posluchárne, pracovne a ďalšie zázemie s výpočtovou a ďalšou didaktickou technikou)
- zaistenie služieb knižnice pre študentov s najnovšou odbornou literatúrou z oblasti inžinierskej pedagogiky i ďalších predmetov, ktoré sú súčasťou výuky, vrátane učebných textov, výukových videokaziet atď.
- zaistenie kontinuálnej výskumnej činnosti pracovísk v oblasti inžinierskej pedagogiky
- zaistenie všestrannej podpory vedenia vysokej školy pre myšlienku pedagogického vzdelávania učiteľov odborných predmetov.

Porovnávala som doplnkové pedagogické štúdium na univerzite v Liberci s Českým vysokým učením v Prahe, s Vysokou školou chemicko – technologickou v Prahe, a s Univerzitou Tomáša Bati v Zlíne. Súčasťou každej charakteristiky je uvedenie základných údajov ako dĺžka trvania štúdia, celkový počet hodín štúdia, z akých predmetov sa koná štátna záverečná skúška a súčasťou je aj prehľadná tabuľka s vyučovanými povinnými predmetmi a povinne voliteľnými predmetmi. U každého predmetu je uvedený počet pridelených hodín a spôsob ukončenia predmetu. Na závere kapitoly bude prevedené zhodnotenie a vzájomné porovnanie.

Význam použitých skratiek:

z – zápočet

zk – skúška

zkl – klasifikovaný zápočet

5. 1. Technická univerzita v Liberci – TUL

Bakalársky program: Pedagogika

Kód: B7501

Štúdium zaisťuje pedagogickú prípravu pre učiteľstvo odborných technických predmetov na stredných školách (gymnáziách, stredných odborných školách a stredných odborných učilištiach). Súbežné doplnkové pedagogické štúdium je v prezenčnej forme, určené študentom fakúlt Technickej univerzity v Liberci po ukončení prvého ročníka. Štandardná doba štúdia je 8 semestrov, končí štátnou záverečnou skúškou, jej súčasťou je obhajoba bakalárskej práce a skúška z pedagogiky, psychológie a didaktiky.

Štátnu záverečnú skúšku musí študent vykonať v roku uzavretia štúdia na svojej materskej fakulte. Úspešný absolvent súbežného pedagogického štúdia získa titul bakalára.

Učebný plán obsahuje 13 predmetov s celkovým počtom 504 vyučovacích hodín (viď. príloha č. 5., str. č. 77., tabuľka č. 1.), ale k tomu musíme pripočítať povinne voliteľné predmety, ktorých počet je 11 (viď. príloha č. 5., str. č. 77., tabuľka č. 2). Študent si môže vybrať, aké predmety absolvuje, a za každý absolvovaný predmet študent získa určitý počet kreditov, ale musí dodržať podmienku, že z každého bloku A, B musí získať za celé štúdium minimálne 3 kredity. Prakticky to znamená, že študent absolvuje 4 až 6 povinne voliteľných predmetov v priebehu celého štúdia DPS [12].

5. 2. České vysoké učení technické Praha – ČVUT

Obor: Učiteľstvo odborných predmetov

Program: Špecializácia v pedagogike

Kód: B 7507

Štúdium je určené predovšetkým poslucháčom nižších ročníkov ČVUT a prebieha prezenčnou formou súbežne s inžinierskym štúdiom. Po zložení záverečných bakalárskych skúšok a obhajobe bakalárskej práce získava absolvent titul bakalár ("Bc."). Získanie toho to titulu je podmienené úspešným ukončením inžinierskeho štúdia príslušnej fakulty ČVUT. Štúdium je štvorsemestrové (2 zo 6 semestrov sú uznávané z magisterského štúdia ČVUT na príslušnej fakulte). Dĺžka štúdia je 6

semestrov, 2 semestre sú uznávané z magisterského štúdia ČVUT na príslušnej fakulte. Štúdium má okrem akreditácie v ČR i medzinárodnú akreditáciu IGIP (International Society for Engineering Education IGIP).

Štúdium sa ukončuje štátnou záverečnou skúškou, ktorej súčasťou je obhajoba bakalárskej práce, pedagogický mikrovýstup a skúška z pedagogiky, psychológie a didaktiky odborných predmetov.

Učebný plán obsahuje 14 predmetov s hodinovou dotáciou 12 - 76 vyučovacích hodín, čo celkovo tvorí 538 vyučovacích hodín [9] (viď príloha č. 5., str. č. 78., tabuľka č. 3.).

5. 3. Vysoká škola chemicko - technologická Praha - VŠCHT

Súbežné doplnkové pedagogické štúdium učiteľstvo chémie

Kód: 7507R

Bakalárske štúdium je na všetkých fakultách VŠCHT a je zamerané na výuku predmetov v študijnom programe učiteľstvo chémie (od akademického roku 1998/1999 v bakalárskom študijnom programe), ktorý má dva študijné obory: *súbežné doplnkové pedagogické štúdium* (určené hlavne pre študentov magisterského štúdia na VŠCHT) a *doplňujúce pedagogické štúdium* (podiplomové, určené pre absolventov vysokých škôl s chemickým zameraním). Štandardná dĺžka štúdia je 3 roky. Štúdium učiteľstva chémie získalo medzinárodnú akreditáciu IGIP (viď str. 26) a je ukončené štátnou záverečnou skúškou a získaním aprobácie pre výuku chémie na stredných školách [4].

Z povinne voliteľných predmetov si študent doplní študijný plán každý semester na minimálne 20 hodín týždenne.

Študijný plán obsahuje 33 predmetov a ďalších 11 povinne voliteľných predmetov, z ktorých si každý semester volí určitý počet predmetov [10]. Počet hodín sa mi bohužiaľ nepodarilo zistiť, lebo sa nikde neuvádza počet týždňov v semestri (viď príloha č. 5., str. 78., tabuľka č. 4).

5. 4. Univerzita Tomáše Bati Zlín - UTB

Študijný program: špecializácia v pedagogike

Študijný obor: učiteľstvo odborných predmetov pre stredné školy

Záujemca o toto štúdium získa po absolvovaní nadväzujúceho magisterského programu nielen inžiniersky (magisterský) titul, ale tiež kvalifikáciu pre vyučovanie odborných predmetov. Štandardná doba štúdia je 3 roky, ale jeden rok je uznávaný z nadväzujúceho magisterského štúdia (ako odborný základ učiteľského štúdia), takže štúdium reálne trvá 2 roky. Po úspešnom absolvovaní štátnych záverečných skúškach študent získa diplom bakalára.

Študent absolvuje v priebehu štúdia 6 povinných predmetov a 2 povinne voliteľné predmety [11]. Celkový počet absolvovaných hodín je 95. (viď príloha č. 5., str. 80., tabuľka č. 5. a tabuľka č.6.).

Súhrn a zhodnotenie

Doplňkové pedagogické štúdium v takej forme ako je prezentované v súčasnosti má za sebou dlhú minulosť. Niektoré vysoké školy majú toto štúdium viac rozvinuté a prepracované, iné ho stále rozvíjajú. Myslím si, že univerzita v Liberci má toto štúdium kvalitne modifikované. Štúdium DPS v Liberci má najdlhšiu dobu štúdia až 4 roky oproti univerzite v Zlíne a českému vysokému učení technickému v Prahe, kde štúdium trvá 2 roky, pretože sa automaticky uznáva jeden rok z magisterského štúdia ako odborný základ učiteľského štúdia. Na vysokej škole chemicko – technologickej v Prahe je dĺžka štúdia rozdelená na 3 roky. Ale v podstate všetky tieto bakalárske študijné programy splňujú podmienky § 45 ods.2 (zákon 111/1998 sb. o vysokých školách v plnom znení), ktorý upresňuje štandardnú dobu štúdia vrátane praxe na najmenej tri a najviac štyri roky.

Najvyšší počet predmetov má VŠCHT, až 33 povinných predmetov a 11 povinne voliteľných, z ktorých si študent každý semester volí určitý počet. TUL má 13 povinných a 11 povinne voliteľných predmetov, z ktorých si vyberie 4 až 6 predmetov počas celého štrvorročného štúdia. ČVUT má celkovo 14 predmetov a UTB má iba 6

povinných a 4 povinne voliteľné predmety, z ktorých si študent vyberie iba 2 predmety počas štúdia.

V každom študijnom pláne na každom DPS sú obsiahnuté základné vyučované predmety ako *psychológia*, či už to je *obecná, vývojová, vyučovania alebo výchovy*, ďalej to je *pedagogika, didaktika odborných predmetov, školský management* a nedeliteľnou súčasťou je aj *pedagogická prax*. Zastúpené sú aj predmety komunikačného charakteru, ako napríklad *komunikatívne dovednosti učiteľa* na TUL, *komunikace* na VŠCHT, *rétorika* na ČVUT a *kultúra řeči* na UTB.

Ostatné vyučované predmety sú si podobné, v každom študijnom programe sú obsiahnuté predmety, kde sa pri výuke používa počítač, na TUL to je *tvorba multimedií v autorskom systéme* a *didaktické využití výpočetní techniky na středných školách*, na ČVUT je *didaktická a výpočetní technika*, na VŠCHT majú *výpočetní technika 1 a výpočetní technika 2*, a UTB má *moderní média ve výuce*.

Podľa dostupných materiálov, ktoré som získala, som porovnala bakalárske študijné programy z Liberca, zo Zlína a z Prahy. Výsledky ma trochu prekvapili, pretože som nevedela, že existuje doplnkové pedagogické štúdium, ktoré je trojročné, vlastne ono je dvojročné, pretože sa automaticky uznáva 1. ročník magisterského štúdia ako odborný základ učiteľského štúdia. Tiež ma prekvapilo, že na VŠCHT majú relatívne veľké množstvo predmetov, ktoré sa netýka len pedagogicko – psychologického zamerania, ale obsiahnuté sú aj predmety odborného, v tomto prípade chemického zamerania.

6 Experimentálna časť

6.1. Popis skúmaného vzorku

K výskumu som si zvolila všetkých študentov študujúcich DPS, celkovo nás je 81. Respondentmi sú študenti od prvého až do posledného ročníka. DPS má oficiálne štyri ročníky, ale niektorí študenti si predĺžili štúdium a preto sa ocitli v piatom, v šiestom aj v siedmom ročníku. Počty študentov mi poskytlo študijné oddelenie fakulty pedagogickej.

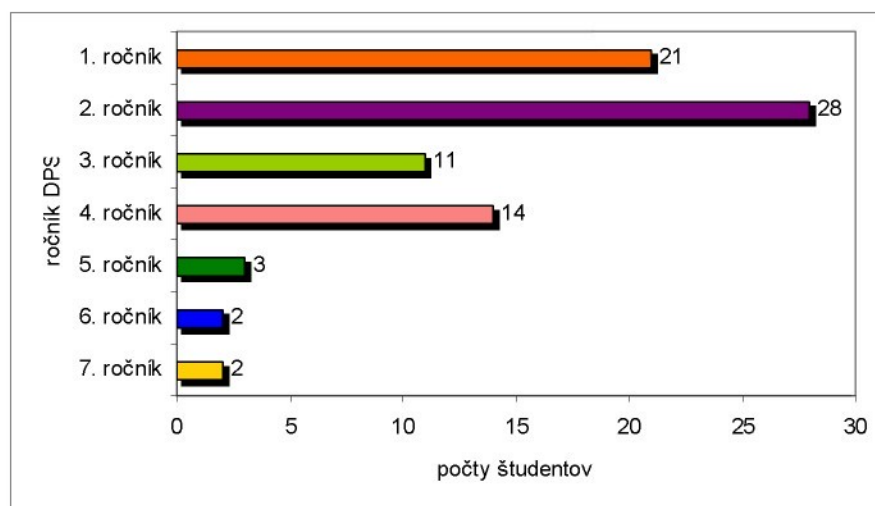
Dotazníky vyplnilo 69 z 81 respondentov. Ostatných 12 respondentov sa mi nepodarilo kontaktovať, pretože som na nich nezohnala žiaden kontakt.

Uvádzam aj počty študentov v jednotlivých ročníkoch doplnkového pedagogického štúdia.

Tabuľka č. 1.: Množstvo študentov v jednotlivých ročníkoch

ROČNÍK DPS	POČET ŠTUDENTOV
1. ročník	21
2. ročník	28
3. ročník	11
4. ročník	14
5. ročník	3
6. ročník	2
7. ročník	2
spolu	81

Graf č. 1.: Grafické znázornenie aktuálneho počtu študentov podľa ročníkov v akademickom roku 2005/06.

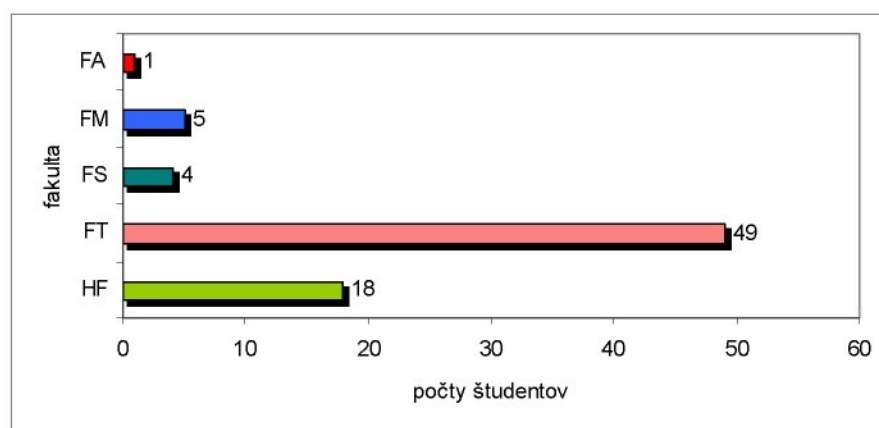
Z grafu vyplýva, že najpočetnejší je 2. ročník, tvoria ho študenti, ktorí nastúpili v akademickom roku 2004/05 a hneď po ňom je 1. ročník s 21 študentmi. Pri vyplňovaní dotazníku práve začali s výukou v tomto semestri. Väčšina z nich ešte nevedela odpovedať na niektoré otázky v dotazníku, ktoré sa týkali prevažne celkového zhodnotenia predmetov, ktoré sa vyučujú na DPS, a tiež nevedeli vyjadriť svoj názor na súbor otázok, ktoré sa zaoberajú dôležitým predmetom a to pedagogická prax pre DPS. Pre zaujímavosť uvádzam aj zloženie DPS podľa materských fakúlt študentov.

Tabuľka č. 2.: Zloženie študentov DPS podľa materských fakúlt

FAKULTA	CELKOVÝ POČET ŠTUDENTOV
Textilná fakulta	49
Strojní fakulta	4
Fakulta mechatroniky a medzi odborových inžinierskych štúdií	5
Fakulta architektúry	1
Hospodárska fakulta	18

Z celkového počtu 81 študentov sa mi u 4 študentov z 6. a 7. ročníka nepodarilo dohľadať akú fakultu navštevovali v dobe štúdií na Technickej univerzite.

Graf. č. 2.: Grafické znázornenie počtu študentov podľa fakúlt

Z uvedeného vyplýva, že prevažnú časť študentov študujúcich DPS tvoria študenti textilnej fakulty. A najmenej je študentov z fakulty architektúry.

6. 2. Metódy výskumu

Pri výskume som použila dotazník vlastnej konštrukcie, ktorý mal dve verzie. Jedna verzia bola napísaná v slovenskom a druhá v českom jazyku. Dotazník obsahoval 36 otázok, ktoré zachytávali oblasť motivácie študenta k štúdiu DPS, tak aj informovanosť o štúdiu, ale obsahovali aj otázky postihujúce naplnenie predstáv o štúdiu, vyjadrujúce postoje k rôznym oblastiam týkajúce sa celkového študijného programu DPS.

Spôsob prevedenia dotazníkovej metódy

Mená študentov študujúcich DPS som získala z počítačového systému Stag z verejného prístupu. Keďže väčšina študentov býva na koleji Harcov alebo koleji Vesec, tak v tom nebol problém. Komplikácie sa mi vyskytli pri získavaní kontaktov na dochádzajúcich študentov. Žiaden kontakt som nezískala na 12 študentov. V dotazníku sa nachádzajú otázky uzavreté, uzavreté viac alternatívne a otázky otvorené.

6.3. Výsledky výskumu a jeho vyhodnotenie

HYPOTÉZY:

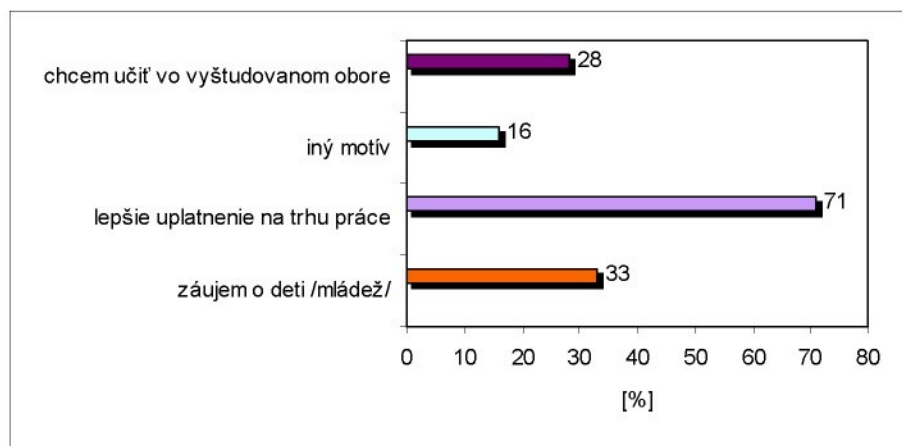
Na základe výskumu boli vyhodnotené (potvrdené alebo vyvrátené) nižšie uvedené hypotézy.

1. Predpokladáme, že väčšina študentov DPS (viac ako 75%) motivovalo štúdium DPS za účelom vykonávať v budúcnosti učiteľské povolanie.
2. Predpokladáme, že väčšina študentov (viac ako 50%) bola oboznámená so základnými informáciami o štúdiu DPS.
3. Predpokladáme, že väčšina študentov (viac ako 80%) musela obmedziť svoj voľný čas po zahájení štúdia na DPS.
4. Predpokladáme, že väčšina študentov DPS (viac ako 60%) nemá vážne výhrady k DPS v priebehu štúdia.

Otázka : Čo Vás motivovalo a prečo ste sa rozhodli študovať DPS?

- a) lebo chcem učiť vo vyštudovanom obore
- b) záujem o deti /mládež/
- c) lepšie uplatnenie na trhu práce
- d) uveďte iný motív.....

Graf č. 3.: Motivácia k štúdiu DPS

Vyhodnotenie: 28 % respondentov motivovalo štúdium DPS, aby v budúcnosti vyučovali vo svojom vyštudovanom obore. Zaujímavé zistenie je, že až 71 % respondentov motivovalo študovať DPS z dôvodu lepšieho uplatnenia na trhu práce po ukončení vysokej školy.

Cieľom otázky bolo zistiť, čo motivovalo študentov a prečo sa prihlásili na doplnkové pedagogické štúdium, čo ich k tomu viedlo. Odpovede na túto otázku sú vzájomne prepojené. Skoro všetci študenti uviedli, vždy aspoň dve, z možných štyroch odpovedí.

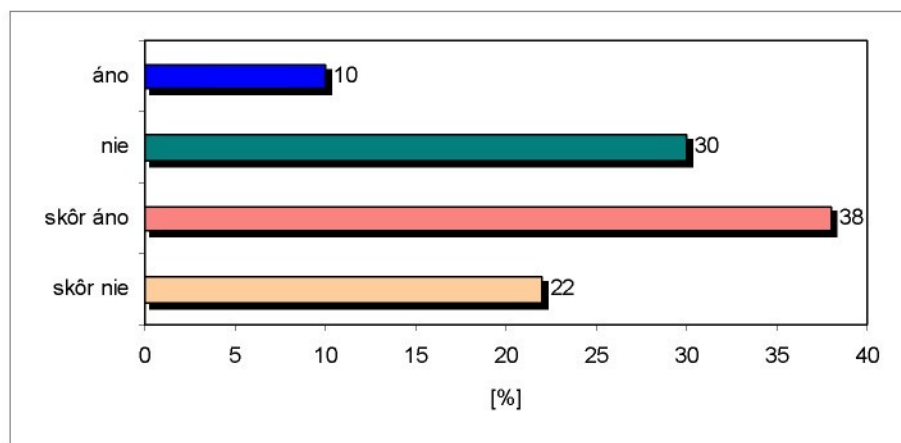
Tabuľka č. 3.: Iné ako uvedené motívy, ktoré študentov viedli k študovaniu DPS

INÝ MOTÍV	POČET REAKCIÍ
získanie nových znalostí	2
iný pohľad na svet	2
štúdium didaktiky zlepšuje komunikáciu v ďalšom živote	2
vyšší rozhľad v oblasti psychológie	3
záujem o študované predmety a pedagogickú prax	1
sen od detstva	2

Otázka: Pripadali Vám základné informácie o DPS dostačujúce pred nástupom na

DPS? /Áno – Nie – Skôr áno – Skôr nie/

Graf č. 4.: Dostačujúce základné informácie o DPS

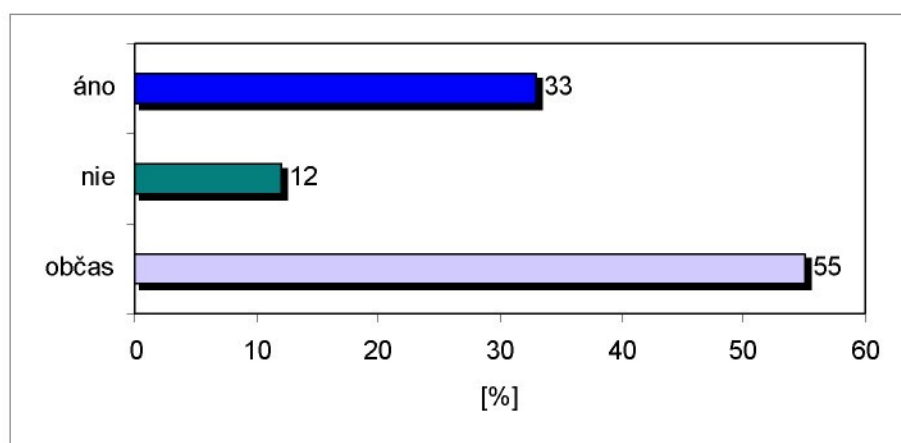

Vyhodnotenie: Až 22 % pripadali informácie pred nástupom na DPS nedostačujúce. Táto otázka skúmala celkové dostupné informácie o DPS ešte pred nástupom na toto štúdium.

Otázka: Máte vedľa štúdia na materskej fakulte a štúdiu DPS čas na šport?

/Áno – Nie – Občas/

Graf č. 5.: Čas na šport

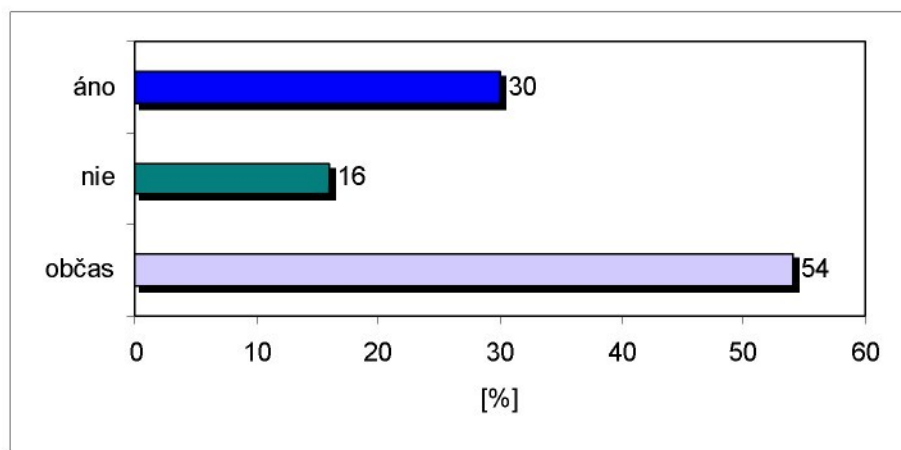

Vyhodnotenie: 33 % respondentov má vedľa štúdia materskej fakulty a DPS čas aj na šport.

Týmto som chcela poukázať, že študenti si vedľa štúdií nájdu vo svojom voľnom čase priestor aj na športové aktivity.

Otázka: Máte čas vedľa štúdia aj pracovať? /Áno – Nie – Občas/

Graf č.6.: Čas na prácu

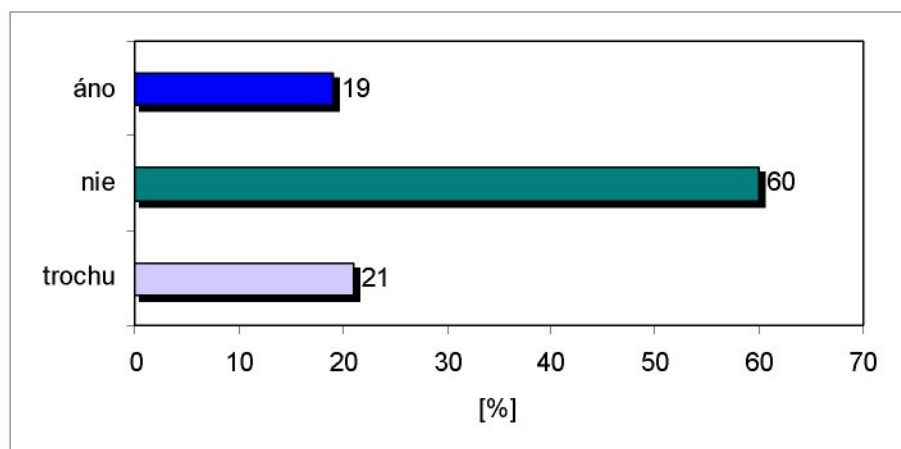

Vyhodnotenie: Až 54 % respondentov vedľa štúdií má čas aj pracovať.

Táto otázka skúmala, koľko študentov má čas aj na prácu a dokážu si súčasne so štúdiom aj privyrobiť.

Otázka: Je podľa Vás štúdium DPS časovo náročné? /Áno – Trochu – Nie/

Graf č. 7.: Časová náročnosť DPS

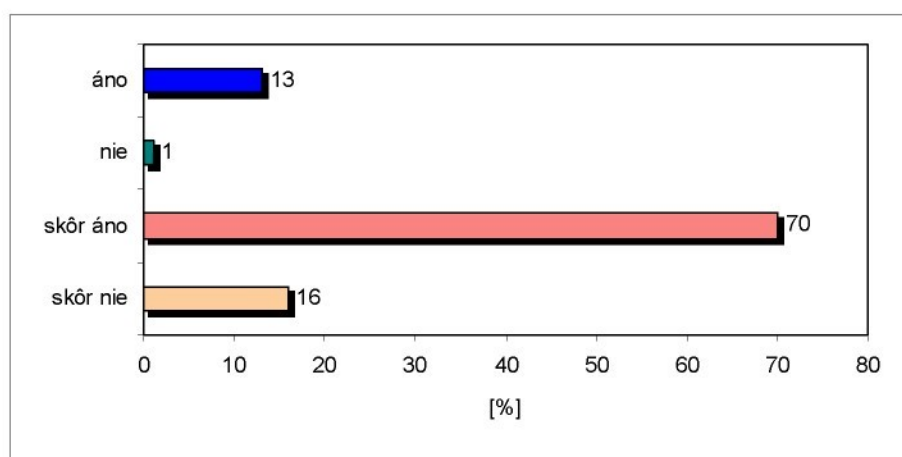

Vyhodnotenie: Pre väčšinu respondentov až 60 % sa toto štúdium nezdá časovo náročné.

Cieľom otázky bolo zistiť časovú náročnosť tohto štúdia.

Otázka: Uspokojuje Vás úroveň štúdia na DPS? /Áno – Nie – Skôr áno – Skôr nie/

Graf č. 8.: Uspokojujúca úroveň štúdia

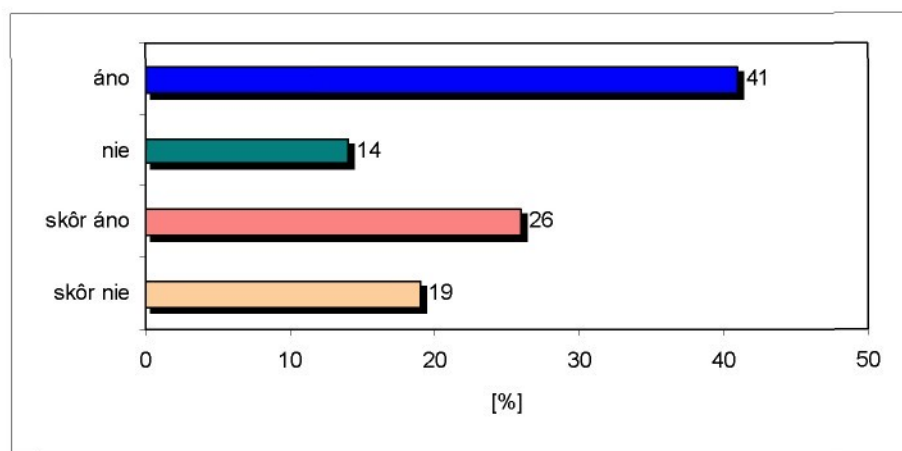
Vyhodnotenie: 70 % respondentov odpovedalo, že ich úroveň štúdia vo väčšej miere uspokojuje.

Táto otázka sleduje ako sú študenti spokojní s úrovňou štúdia a teda so všetkým čo je okolo tohto štúdia.

Otázka: Vyhovuje Vám organizácia štúdia DPS? (rozloženie štúdia na 4 roky?)

/Áno – Nie – Skôr áno – Skôr nie/

Graf č. 9.: Vyhovujúce rozloženie štúdia na 4. roky

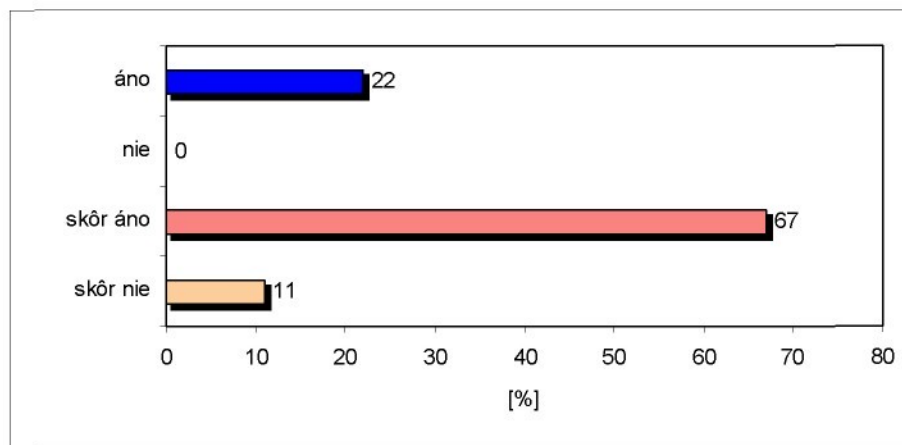

Vyhodnotenie: 41 % respondentom vyhovuje rozloženie štúdia na 4 roky.

Otázka smerovala k zhodnoteniu dĺžky štúdia, ktorá trvá 4. roky.

Otázka: Plní štúdium DPS Vaše očakávanie? /Áno - Nie - Skôr áno - Skôr nie/

Graf č. 10.: Splnené očakávanie štúdia DPS

Vyhodnotenie: Až 67 % respondentom sa očakávanie o štúdiu DPS splnilo.

Táto otázka bola zameraná na zistenie, či štúdium DPS splnilo to, čo od toho študenti pred nástupom očakávali. Pozitívne je zistenie, že nikoho toto štúdium úplne nesklamalo.

Ďalšie spracované otázky a zaujímavé výsledky, sú uvedené v prílohe.

7 Záverečná časť

7. 1. Vyhodnotenie hypotéz

1. hypotéza

Predpokladáme, že väčšina študentov DPS (viac ako 75%) motivovalo štúdium DPS za účelom vykonávať v budúcnosti učiteľské povolanie.

Hypotéza sa nepotvrdila.

Iba 28 % študentov sa prihlásilo na štúdium DPS, aby v budúcnosti vykonávali učiteľské povolanie v obore, ktorý študujú na materskej fakulte.

K tejto hypotéze sa vzťahuje otázka z dotazníku č. 29.: Čo Vás motivovalo a prečo ste sa rozhodli študovať DPS? Grafické znázornenie odpovedí je na str. 38., graf č. 3.

2. hypotéza

Predpokladáme, že väčšina študentov (viac ako 50%) bola oboznámená so základnými informáciami o štúdiu DPS.

Hypotéza sa nepotvrdila.

Iba 48 % študentom pripadali základné informácie o štúdiu DPS dostačujúce.

K tejto hypotéze sa vzťahuje otázka z dotazníku č. 11.: Pripadali Vám základné informácie o DPS dostačujúce pred nástupom na DPS? Grafické znázornenie odpovedí je na str. 39., graf č. 4.

3. hypotéza

Predpokladáme, že väčšina študentov (viac ako 80%) musela obmedziť svoj voľný čas po zahájení štúdia na DPS.

Hypotéza sa nepotvrdila ani nevyvrátila.

K tejto hypotéze som priradila otázky z dotazníku číslo:

4. Máte vedľa štúdia na materskej fakulte a štúdiu DPS čas na šport?

/Áno – Nie – Občas/

7. Máte čas vedľa štúdia aj pracovať? /Áno – Nie – Občas/

12. Je podľa Vás štúdium DPS časovo náročné? /Áno – Nie – Trochu /

Grafické znázornenie odpovedí na otázky je na str. 39 - 40, graf č. 5., č. 6., č. 7.

Vyhodnotenie:

Pri zhotovovaní dotazníku som si ešte konkrétne neuvedomovala, ako ho budem spracovávať, nemala som to do detailov premyslené, preto sa mi pri spracovávaní vyskytol problém. V dotazníku nemám uvedenú žiadnu otázku, ktorá by jednoznačne overila túto hypotézu. Keď som sa to predsa pokúšala overiť, priradila som percentá k odpovediam, ako u ostatných hypotéz. Vyzeralo to jednoducho, ale skomplikovalo sa to. U spracovávaní otázky č. 4. som priradila percentá týmto spôsobom.

Odpoveď: "Áno" = 100 %, "Nie" = 0 %, ale odpoveď "Občas" si myslím, že sa nedá chápať ako odpoveď na 50 %. Ak by som to takto počítala, tak ďalší problém nastane po otázke č. 12., lebo jedna z možných odpovedí "Trochu" sa nerovná 50 %, ak predsa áno, tak tým pádom by sa rovnala odpovedi "Občas". Táto hypotéza sa jednoznačným a spoľahlivým spôsobom nedá overiť pri otázkach, ktoré som použila v dotazníku. Tomuto problému som sa mohla vyhnúť, keby som pri zhotovovaní dotazníku mala konkrétnu predstavu, ako budem dotazníky spracovávať.

4. hypotéza

Predpokladáme, že väčšina študentov DPS (viac ako 60%) nemá vážne výhrady k DPS v priebehu štúdia.

Hypotéza sa potvrdila.

Táto hypotéza vychádzala z dotazníkových otázok:

16. Uspokojuje Vás úroveň štúdia na DPS? /Áno – Nie – Skôr áno – Skôr nie/

18. Vyhovuje Vám organizácia štúdia DPS? (rozloženie štúdia na 4 roky?)

/Áno – Nie – Skôr áno – Skôr nie/

23. Plní štúdium DPS Vaše očakávanie? /Áno - Nie - Skôr áno - Skôr nie/

79 % študentov nemá vážne výhrady k doplnkovému pedagogickému štúdiu. Grafické znázornenie odpovedí na tieto otázky je na strane 41 – 42., grafy č. 8., č. 9., č.10.

7. 2. Navrhované opatrenia

Doplnkové pedagogické štúdium by malo mať pevne stanovenú dĺžku štúdia. V študijnom pláne síce je uvedená štandardná dĺžka 8 semestrov, ale so zavedením počítačového systému STAG v akademickom roku 2003/04 to umožnilo niektorým študentom zapísať si do aktuálneho ročníku rôzne predmety aj z vyšších ročníkov. Títo študenti vôbec nerešpektujú nutnú nadväznosť niektorých predmetov na seba.

U povinne voliteľných predmetov to nevadí, lebo tieto si študent volí v priebehu celého pedagogického štúdia nezávislé na iných okolnostiach. Ale ak by niektorí študenti stihli absolvovať 4 ročníky za 2 roky a hneď v tom druhom roku chceli štúdium ukončiť štátnou záverečnou skúškou a obhajobou bakalárskej práce, porušili by tým § 45 ods.2 zákon č. 111/1998 sb., v ktorom sa píše, že štandardná dĺžka bakalárskeho štúdia je vrátane praxe najmenej tri a najviac štyri roky. Ale takéto zrýchľovanie štúdia prináša aj hromadu iných problémov. Odporúčala by som, aby sa tento „rýchly“ spôsob absolvovania DPS zo štyroch ročníkov na tri a menej nedal realizovať.

Ďalšie moje opatrenie sa týka predmetu Pedagogická praxe pro DPS, kde by som navrhla viac hodín praxe na cvičnej strednej škole. A keďže je tento predmet aj v zimnom aj v letnom semestri, tak by som navrhla, aby si študent skúsil prax v zimnom semestri na jednej strednej škole a prax v letnom semestri na inej strednej škole. Tak by si vyskúšal iné rozdielne prostredie a mohol by sám porovnať, aký typ školy by mu iac vyhovoval, keby chcel nastúpiť do učiteľskej profesie.

Inou navrhovanou zmenou je, aby na začiatku každého akademického roku bolo účinnejšie propagované doplnkové pedagogické štúdium. Malo by byť určite umiestnené aj na internetovom novínach Technickej univerzity pod názvom T-UNI, na internetových stránkach každej fakulty a myslím, že by nebolo zbytočné uviesť, že toto štúdium je v takto ponúkanej prezenčnej forme bezplatné.

Poslednou mnou navrhovanou zmenou je, aby sa v budúcnosti vytvorili špeciálne učebné texty určené pre DPS, hlavne na predmety psychologického a pedagogického zamerania. Som presvedčená, že tieto texty, budú pre mnohých študentov určite prínosné.

8 Záver

Cieľom mojej práce je zhodnotiť momentálny stav doplnkového pedagogického štúdia v takom štádiu v akom sa nachádza. V teoretickej časti sa zaoberám všeobecným pojmom motivácia, právnou úpravou doplnkového pedagogického štúdia, históriou DPS od jeho počiatku nielen na TUL v Liberci a porovnávam DPS na TUL s inými vysokými školami a univerzitami, ktoré svojim študentom ponúkajú štúdium DPS.

Výsledkom mojej práce je realizovanie výskumu, ktorého cieľom bolo zhodnotiť súčasný stav DPS a postoje študentov k tomuto štúdiu. Vzhľadom k zisteným dátam som presvedčená, že aj keď je každý študent motivovaný niečím máličko odlišným od iného študenta, všetci majú spoločný cieľ, stať sa pedagógom, pretože 57 % študentov je presvedčených, že povolanie učiteľa je perspektívne. A myslím, že veľmi potešujúcim výsledkom je, že až 93 % chce po ukončení štúdia vykonávať povolanie pedagóga a prekvapujúce je, že 22 % študentov už má vybratú školu, kde by chceli učiť po ukončení vysokej školy.

Problémom môže byť zhodnotenie, či študenti odpovedali na otázky pravdivo a úprimne. Výskum trval približne 2 týždne, než sa mi rozdané dotazníky vrátili späť. Keďže som výskum realizovala na začiatku semestra, niektorí študenti, hlavne prvého ročníka na mnoho otázok ešte nevedelo odpovedať, pretože sa im ešte nezačala výuka. Zaujímavé bolo tiež sledovať, ako študenti rôzne odpovedali na otázku, ktorá sledovala informovanosť študentov pred nástupom na DPS. 48 % odpovedalo, že získané informácie boli dostačujúce, ale 52 % bolo opačného názoru. Pozoruhodne dopadlo vyhodnotenie otázky ako sa študenti dozvedeli o možnosti študovať DPS. 48 % túto informáciu získalo od kamaráta, ktorý už DPS študoval. Možno to má súvislosť s tým, že dostačujúce informácie poskytujú kamaráti. Obdivuhodne dopadli výsledky, ktoré skúmali motiváciu študentov k štúdiu DPS. 71 % sa na DPS prihlásilo, lebo si myslí, že po vyštudovaní pedagogického vzdelania budú mať lepšiu možnosť uplatniť sa na trhu práce. Niektorí absolventi pomerne skoro nastupujú do riadiacich funkcií. Potvrďuje sa, že absolventi DPS vďaka pedagogicko – psychologickému príprave, hlavne pedagogickej praxi sa úspešne uplatňujú vo všetkých oblastiach pracovného života. Je to pravdepodobne tým, že dokážu dobre reagovať na požiadavky trhu práce. Prekvapivo dopadlo vyhodnotenie otázok, ktoré smerovali k zisteniu, či rodičia a súrodenci

motivovali konkrétneho študenta k DPS. Výsledkom je, že až 70 % rodinných príslušníkov motivovalo svojho člena k tomuto štúdiu. Zaujímavé na tom je, že iba 13 % študentov má v rodine rodičov alebo súrodencov pedagogického vzdelania.

Rada by som sa zmienila ešte o ďalších výsledkoch výskumu. Pri vyhodnotení otázky, ktorá mala zistiť, čo by študenti chceli zmeniť na DPS, väčšina si priať, aby sa zvýšila celková miera informovanosti. Na otázku, o čo by obohatili štúdium DPS, 13 % študentov odpovedalo, že by sa mal zvýšiť počet hodín praxe na cvičných školách. Ale väčšina, až 83 % študentov je spokojná s úrovňou štúdia a 89 % študentov štúdium DPS splnilo ich očakávanie.

Účelom práce bolo získať informácie a zaujímavé postoje študentov a aké zmeny by si priať vykonať pri ďalšej reštrukturalizácii študijného programu

Informácie, ktoré som získavala postupne pri spracovávaní bakalárskej práce, boli pre mňa užitočné po každej stránke. Ale asi najviac ma prekvapila a potešila skutočnosť, že vyštudovaním DPS sa nič nekončí. Zistila som, že existuje medzinárodná organizácia IGIP (Internationale Gesellschaft für Ingenierpädagogik), ktorá združuje učiteľov technických predmetov. V práci sú podrobnejšie rozpracované ciele a pravidla zápisu do IGIPu. Týmto vidím ďalšiu veľkú možnosť, ako pokračovať v tom čo sme na univerzite začali. Stačí splniť požadované podmienky a môžeme sa podieľať na vytváraní a zlepšovaní podmienok pre inžiniersku pedagogiku.

9 Použitá literatura

- [1] ČÁP J., MAREŠ J.: PSYCHOLOGIE PRO UČITELE. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 656 s. ISBN 80-7178-463-X
- [2] NAKONEČNÝ M.: MOTIVACE LIDSKÉHO CHOVÁNÍ. 1. vyd. Praha: Academia, 1997. 270 s. ISBN 80-200-0592-7
- [3] HOMOLA, M.: MOTIVACE LIDSKÉHO CHOVÁNÍ. 1. vyd. Praha: SPN, 1972. 356 s.
- [4] www.vscht.cz/main/soucasti/ustavy/832.html
- [5] VACEK, J.: VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ ODBORNÝCH PŘEDMĚTŮ NA TECHNICKÉ UNIVERZITĚ V LIBERCI V LÉTECH 1964 – 1990. SCHOLA 2004, ZBORNÍK PRÍSPEVKOV ZO 6. MEDZINÁRODNEJ VEDECKEJ KONFERENCIE. HAMBALÍK, A., KRELOVÁ, K. Bratislava, Slovenská Technická univerzita, 2004. 270 s. – 275 s. ISBN 80-227-2143-3
- [6] SCHAUER, A.: Použito z nepublikovaného materiálu. Za láskavé zapůjčení děkuji.
- [7] www.igip.org
- [8] BUSINESS DATA SERVICE. PRÁVNÍ INFO DISK [počítačový soubor – CD-ROM] Verze 1.5. Praha, 2002 [cit. 14. 10. 2005]
- [9] www.muvs.cvut.cz/index.php?id=cz-pedagog-studenti
- [10] www.vscht.cz/obsah/studium/fakulty/ucitel.html
- [11] web.utb.cz/?id=0_10_2&iid=187&lang=cs&type=0
- [12] dps.vslib.cz/predmety.doc

PRÍLOHY

Príloha č. 1

DOTAZNÍK Slovenská verzia

Vypracovala: Martina Madejová

Vážení respondent,

Tento dotazník je určený pre študentov Technickej univerzity v Liberci, ktorí pri štúdiu materskej fakulty, zároveň študujú súbežné doplnkové pedagogické štúdium (ďalej DPS).

Vaše odpovede na uvedené otázky mi pomôžu spracovať moju bakalársku prácu.

Pokyny pre spracovanie:

Študenti, ktorí nastúpili do 1. ročníka štúdia DPS v tomto akademickom roku 2005/06 a ešte nevedia posúdiť a zhodnotiť odpovede na niektoré otázky, tieto otázky vyplňovať nemusia.

Ponúknuté odpovede sú uvedené vždy za otázkou v lomených zátvorkách. Vyberte vždy len jednu odpoveď. U otázok, kde je výber odpovedí z ponúknutých možností označených a), b), c), d) môžete vybrať aj viacnásobnú odpoveď. U otázok, kde nie je uvedený výber zo žiadnych odpovedí, doplňte vlastnú odpoveď.

1. Je podľa Vás povolanie učiteľa perspektívne? /Áno – Nie/
2. Chcete po ukončení štúdia vykonávať pedagogické povolanie?
/Áno – Nie – Možno časom/
3. Máte už vybratú školu, kde by ste chceli učiť po ukončení VŠ? /Áno – Nie/
4. Máte vedľa štúdia na materskej fakulte a štúdiu DPS čas na šport?
/Áno – Nie – Občas/
5. Aký šport preferujete?
6. Máte vedľa štúdia na materskej fakulte a štúdiu DPS čas aj na:
 - a) štúdium jazykových kurzov
 - b) autoškoly
 - c) kurzy prvej pomoci
 - d) tretej VŠ
 - e) trénerských kurzov (plavecký, lyžiarsky, masérsky,.....)
 - d) iné

7. Máte čas vedľa štúdia aj pracovať? /Áno – Nie – Občas/
8. Máte alebo mali ste dlhodobú brigádu počas štúdia VŠ? (pracovný pomer je dlhší ako 1 rok). /Áno – Nie/
9. Uved'te koľko hodín priemerne brigádujete v bežnom týždni cez semester.
doplňte
10. O štúdiu DPS ste sa dozvedeli?: a) z informačnej tabuli na materskej fakulte
b) z internetu
c) od kamaráta, ktorý už DPS študoval
d) inak
11. Pripadali Vám základné informácie o DPS dostačujúce pred nástupom na DPS?
/Áno – Nie – Skôr áno – Skôr nie/
12. Je podľa Vás štúdium DPS časovo náročné? /Áno – Trochu – Nie/
13. Vedeli ste ešte pred zahájením štúdia DPS ako bude časovo náročné?
/Áno – Nie – Tušil(a) som to/
14. Je štúdium DPS podľa Vás náročné na množstvo učiva? /Áno – Nie – Niekedy/
15. Z celkového hľadiska, vedeli ste do čoho idete, keď ste sa zapísali do 1. ročníka DPS? /Áno – Nie – Tušil(a) som to/
16. Uspokojuje Vás úroveň štúdia na DPS? /Áno – Nie – Skôr áno – Skôr nie/
17. Čo by sa podľa Vášho názoru malo zmeniť?
.....
18. Vyhovuje Vám organizácia štúdia DPS? (rozloženie štúdia na 4 roky?)
/Áno – Nie – Skôr áno – Skôr nie/
19. Zaujímajú Vás viac predmety: psychologického alebo didaktického smeru?
doplňte
20. Chceli by ste aby v študijnom pláne bolo viac psychologických alebo didaktických predmetov? doplňte
21. Aké predmety sú podľa Vás, počas štúdia DPS zbytočné?
doplňte
22. Aké predmety sú pre Vás prínosné?
doplňte
23. Plní štúdium DPS Vaše očakávanie? /Áno - Nie - Skôr áno- Skôr nie/
24. O čo by ste obohatili štúdium na DPS?
doplňte

25. Ste spokojní s prístupom vyučujúcich? /Áno - Nie - Skôr áno - Skôr nie/
 - doplňte s kým áno
 s kým nie
26. Po ukončení štúdia na materskej fakulte chcete pracovať alebo pokračovať na doktorskom štúdiu? doplňte.....
27. Pokiaľ chcete pracovať máte už vyhladenú prácu? /Áno - Nie/
28. Chcete po ukončení štúdií vycestovať do zahraničia a zdokonaľiť sa v jazyku?
 /Áno - Nie - Skôr áno - Skôr nie/
29. Čo Vás motivovalo a prečo ste sa rozhodli študovať DPS?
 a) lebo chcem učiť vo vyštudovanom obore
 b) záujem o deti /mládež/
 c) lepšie uplatnenie na trhu práce
 f) uveďte iný motív
30. Sú Vaši rodičia učiteľia? /Áno - Nie/
31. Štujú alebo študovali Vaši súrodenci na pedagogickej fakulte? /Áno - Nie/
32. Motivovali Vás Vaši rodičia alebo súrodenci k štúdiu DPS? /Áno - Nie/

Otázky 33. - 36. sú určené pre študentov, ktorí už absolvovali predmet Pedagogická praxe pre DPS.

33. Myslíte si, že Pedagogická praxe pre DPS bola pre Vás prínosná v takom časovom rozsahu ako je v študijnom pláne?
 ZS: 3-5 hodín načúvania, 5-7 hodín vlastného vyučovania
 LS: 2-3 hodín načúvania, 7-9 hodín vlastného vyučovania
 /Áno - Nie - Skôr áno - Skôr nie/
34. Bolo pre Vás náročné učiť? /Áno - Nie - Skôr áno - Skôr nie - Iba na začiatku/
35. Páčilo sa Vám možno Vaše budúce povolanie? /Áno - Nie - Skôr áno - Skôr nie/
36. Čo by ste zmenili na predmete Pedagogická praxe pre DPS?
 doplňte.....

Ak máte vnútornú potrebu napísať niečo čo v dotazníku nebolo spomenuté napíšte to.

Ďakujem Vám za Váš čas a spoluprácu.

Príloha č. 2

DOTAZNÍK Česká verze

Vypracovala: Martina Madejová

Vážený respondent,

Tento dotazník je určen pro studenty Technické univerzity v Liberci, kteří při studiu mateřské fakulty, zároveň studují souběžné doplňkové pedagogické studium (déle DPS).

Vaše odpovědi na uvedené otázky mi pomůžou zpracovat moji bakalářskou práci.

Pokyny pro zpracování:

Studenti, kteří nastoupili do 1. ročníku studia DPS v tomto akademickém roku 2005/06 a ještě neumí posoudit a zhodnotit odpovědi na některé otázky, tyto otázky vyplňovat nemusí.

Nabízené odpovědi jsou uvedené vždy za otázkou v lomených závorkách. Vyberte vždy jen jednu odpověď. U otázek, kde je výběr odpovědí z nabízených možností označených a), b), c), d) můžete vybrat i vícenásobnou odpověď. U otázek, kde není uveden výběr z žádných odpovědí, doplňte vlastní odpověď.

Otázky:

1. Je podle Vás povolání učitele perspektivní? /Předpokládaná odpověď: Ano - Ne/
2. Chcete po ukončení studia vykonávat pedagogické povolání?
/Ano - Ne - Možná časem/
3. Máte už vybranou školu, kde by jste chtěl/a učit po ukončení VŠ? /Ano - Ne/
4. Máte vedle studia na mateřské fakultě a studia DPS čas na sport? /Ano - Ne - Občas/
5. Jaký sport preferujete?
6. Máte vedle studia na mateřské fakultě a studia DPS čas i na:
a) studium jazykových kurzů
b) autoškoly
c) kurzů první pomoci
d) třetí VŠ
e) trenérských kurzů (plavecký, lyžařský, masérsky,.....)
f) jiné
7. Máte čas vedle studia i pracovat? /Ano - Ne - Občas/

8. Máte nebo měl/a jste dlouhodobou brigádu během studia VŠ? (pracovní poměr je delší než 1 rok). /Ano - Ne/
9. Uved'te kolik hodin průměrně brigádnicíte v běžném týdnu přes semestr
10. O studiu DPS jste se dozvěděl/a?: a) z informační tabule na mateřské fakultě
b) z internetu
c) od kamaráda, který už DPS studoval
d) jinak
11. Připadaly Vám základní informace o DPS dostačující před nástupem na DPS?
/Ano - Ne - Spíše ano - Spíše ne/
12. Je podle Vás studium DPS časově náročné? /Ano - Trochu - Ne/
13. Věděl/a jste ještě před zahájením studia DPS, jak bude časově náročné?
/Ano - Ne - Tušil(a) jsem to/
14. Je studium DPS podle Vás náročné na množství učiva? /Ano - Ne - Někdy/
15. Věděl/a jste z celkového hlediska, do čeho jdete, když jste se zapsal/a do 1. ročníku DPS? /Ano - Ne - Tušil(a) jsem to/
16. Uspokojuje Vás úroveň studia na DPS? /Ano - Ne - Spíše ano - Spíše ne/
17. Co by se podle Vašeho názoru mělo změnit?
.....
18. Vyhovuje Vám organizace studia DPS? (rozložení studia na 4 roky?)
/Ano - Ne - Spíše ano - Spíše ne/
19. Zajímají Vás více předměty: psychologického nebo didaktického směru?
doplňte
20. Chtěl/a byste, aby ve studijním plánu bylo více psychologických nebo didaktických předmětů? doplňte
21. Jaké předměty jsou podle Vás během studia DPS zbytečné?
doplňte
22. Jaké předměty jsou pro Vás přínosné?
doplňte
23. Plní studium DPS Vaše očekávání? /Ano-Ne-Spíše ano-Spíše ne/
24. O co byste obohatil/a studium na DPS?
doplňte
25. Jste spokojeni s přístupem vyučujících?
- doplňte s kým ano
s kým ne

26. Po ukončení studia na mateřské fakultě chcete pracovat nebo pokračovat na doktorském studiu? doplňte
27. Pokud chcete pracovat, máte už vyhlédnutou práci? /Ano - Ne/
28. Chcete po ukončení studií vycestovat do zahraničí a zdokonalit se tak v cizím jazyce? /Ano - Ne - Spíše ano - Spíše ne/
29. Co Vás motivovalo a proč jste se rozhodl/a studovat DPS?
- a) protože, že chci učit ve vystudovaném oboru
 - b) zájem o děti /mládež/
 - c) lepší uplatnění na trhu práce
 - d) uveďte jiný motiv
30. Jsou Vaši rodiče učitele? /Ano - Ne/
31. Studují nebo studovali Vaši sourozenci na pedagogické fakultě? /Ano - Ne/
32. Motivovali Vás Vaši rodiče nebo sourozenci ke studiu DPS? /Ano - Ne/

Otázky 33. - 36. jsou určené pro studenty, kteří už absolvovali předmět Pedagogická praxe pro DPS.

33. Myslíte si, že Pedagogická praxe pro DPS byla pro Vás přínosná v takovém časovém rozsahu jako je ve studijním plánu?
- ZS: 3-5 hodin naslechu, 5-7 hodin vlastní výuky
 LS: 2-3 hodin naslechu, 7-9 hodin vlastní výuky,
 /Ano - Ne - Spíše ano - Spíše ne/
34. Bylo pro Vás náročné učit? /Ano - Ne - Spíše ano - Spíše ne - Jenom na začátku/
35. Líbilo by se Vám Vaše možné budoucí povolání? /Ano - Ne - Spíše ano- Spíše ne/
36. Co byste změnil/a na předmětu Pedagogická praxe pro DPS?
 doplňte

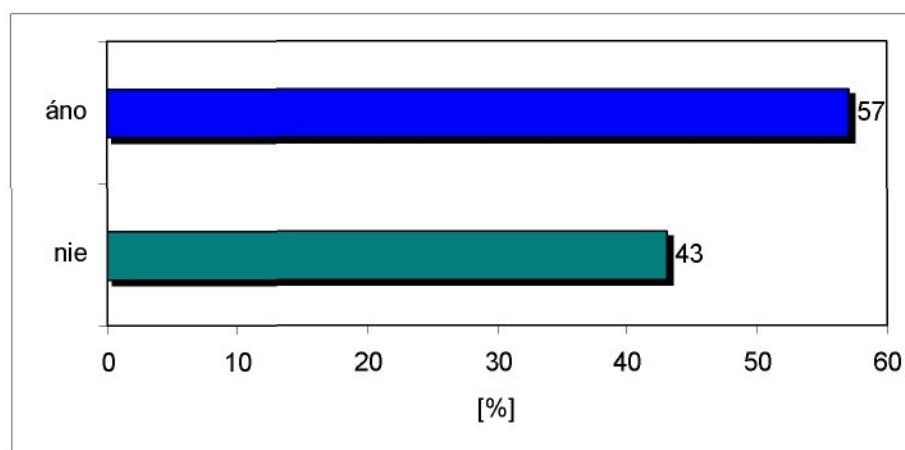
Pokud máte vnitřní potřebu napsat něco, co v dotazníku nebylo zmíněno, napište to.

Děkuji Vám za Váš čas a spolupráci.

Príloha č. 3

Grafické znázornenie spracovaných dotazníkových otázok

Graf č. 1.: Povolanie učiteľa je podľa študentov perspektívne

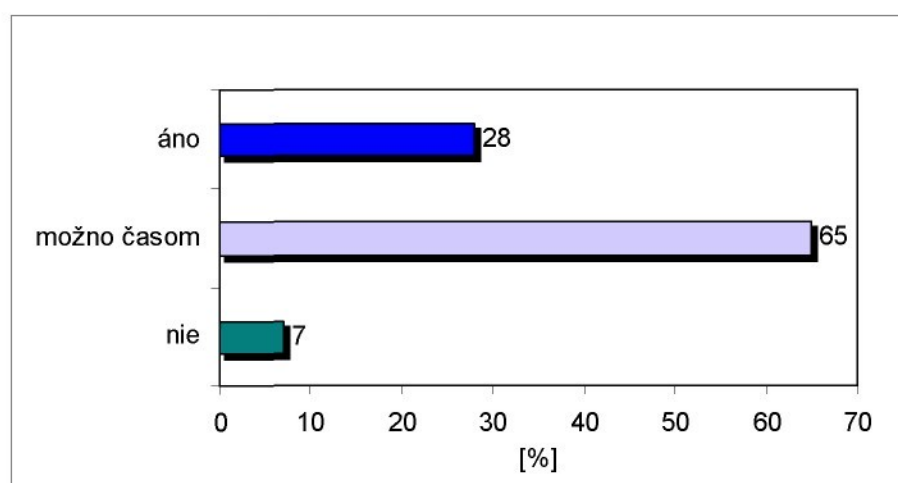

Otázka: Je podľa Vás povolanie učiteľa perspektívne? Vol'ba odpovede: /Áno – Nie/

57 % respondentov si myslí, že povolanie učiteľa je perspektívne.

Touto otázkou som chcela zistiť, aký je názor respondentov - budúcich učiteľov na učiteľské povolanie a jeho postavenie v spoločnosti.

Graf č. 2.: Študenti chcú vykonávať učiteľské povolanie

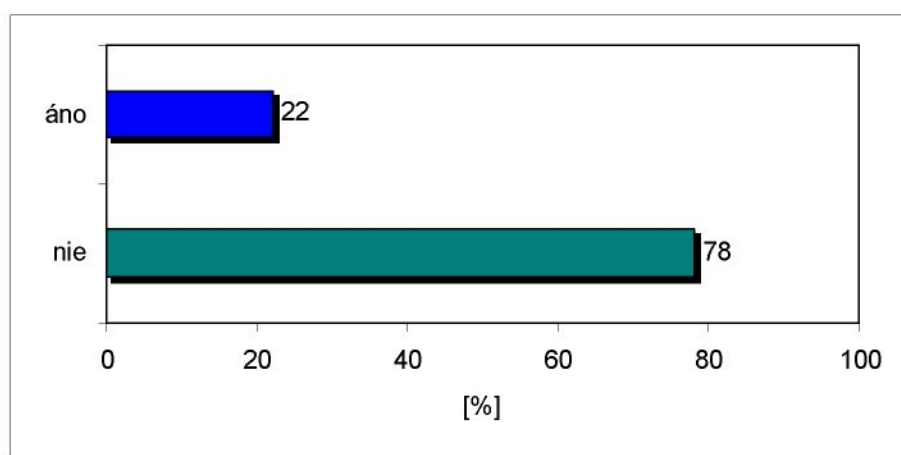
Otázka: Chcete po ukončení štúdia vykonávať pedagogické povolanie?

/Áno – Nie – Možno časom/

28 % respondentov chce po ukončení štúdia vykonávať pedagogické povolanie.

Táto otázka mala poukázať, aká je silná motivácia k učiteľskému povolaniu a koľko študentov je rozhodnutých po ukončení štúdií učiť.

Graf č. 3.: *Študenti, ktorí chcú po ukončení vysokej školy učiť, už majú vybratú strednú školu, kde chcú vykonávať učiteľské povolanie*

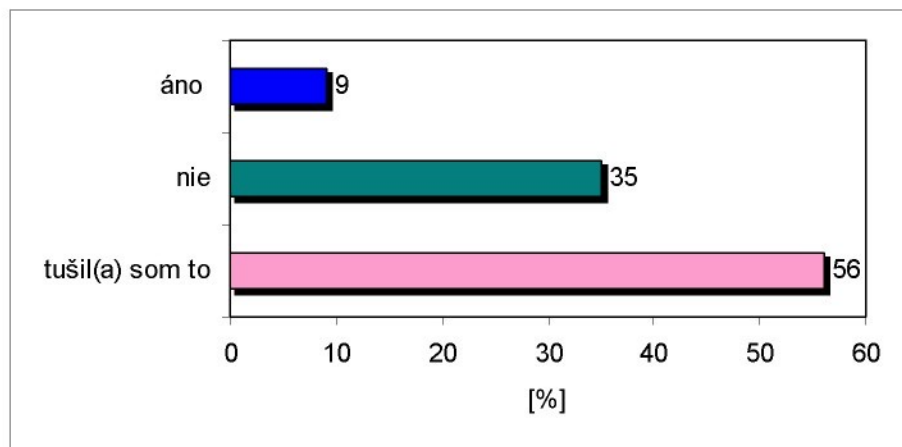

Otázka: Máte už vybratú školu, kde by ste chceli učiť po ukončení VŠ? /Áno – Nie/

22 % respondentov má vybratú školu, kde chce po ukončení štúdií pracovať.

Cieľom otázky bolo preskúmať, či sa študenti už konkrétne zaujímajú o školu, kde by chceli v budúcnosti pracovať.

Graf č. 4.: Poznatky o časovej náročnosti DPS pred zahájením DPS

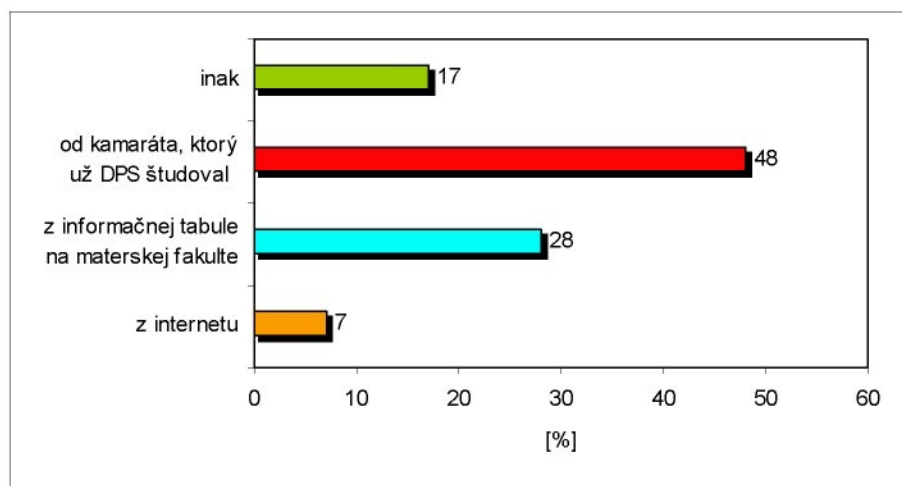
Otázka: Vedeli ste ešte pred zahájením štúdia DPS ako bude časovo náročné?

/Áno – Nie – Tušil(a) som to/

56 % respondentov tušilo ako bude DPS časovo náročné.

Touto otázkou som zisťovala ako si študenti predstavovali časovú náročnosť DPS z dostupných informácií.

Graf č. 5.: Zdroj informácií o existencii štúdiu DPS

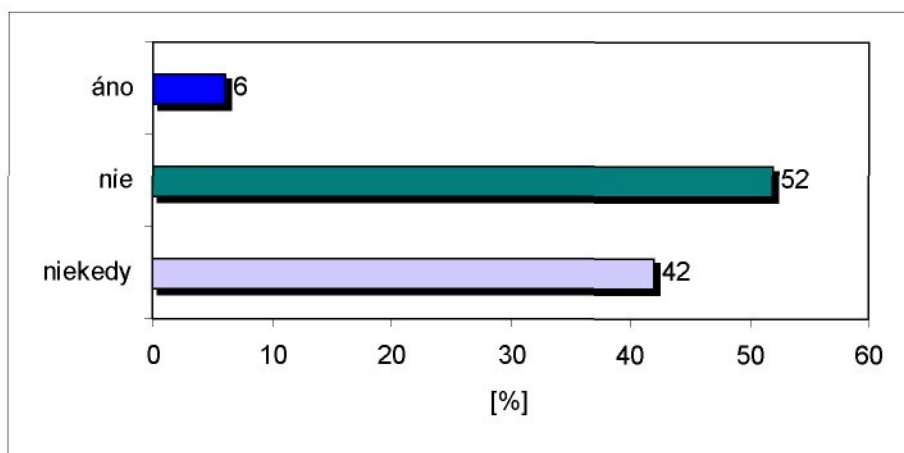

Otázka: O štúdiu DPS ste sa dozvedeli?: a) z informačnej tabuli na materskej fakulte
b) z internetu
c) od kamaráta, ktorý už DPS študoval
d) inak

48 % respondentov sa o možnosti štúdiu DPS dozvedela od študentov, ktorí už DPS študovali.

Cieľom tejto otázky bolo zhodnotiť počiatočné informácie o existencii DPS.

Graf č. 6.: Podľa študentov je štúdium náročné na množstvo učiva

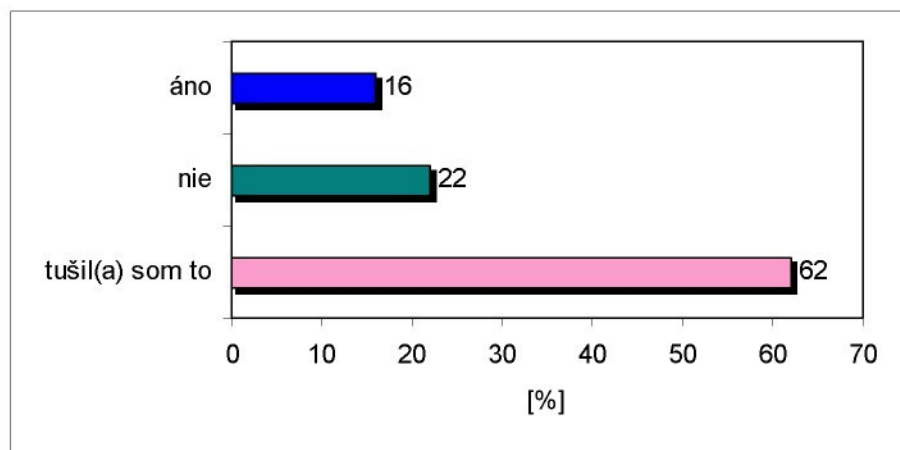
Otázka: Je štúdium DPS podľa Vás náročné na množstvo učiva?

/Áno – Nie – Niekedy/

52 % respondentom sa toto štúdium nezdá náročné na kvantum učiva.

Cieľom otázky bolo zistiť, či študentom pripadá štúdium náročné na množstvo učiva.

Graf č. 7.: Zhodnotenie celkového hľadiska znalostí situácie DPS ešte pred zápisom na doplnkového pedagogického štúdia

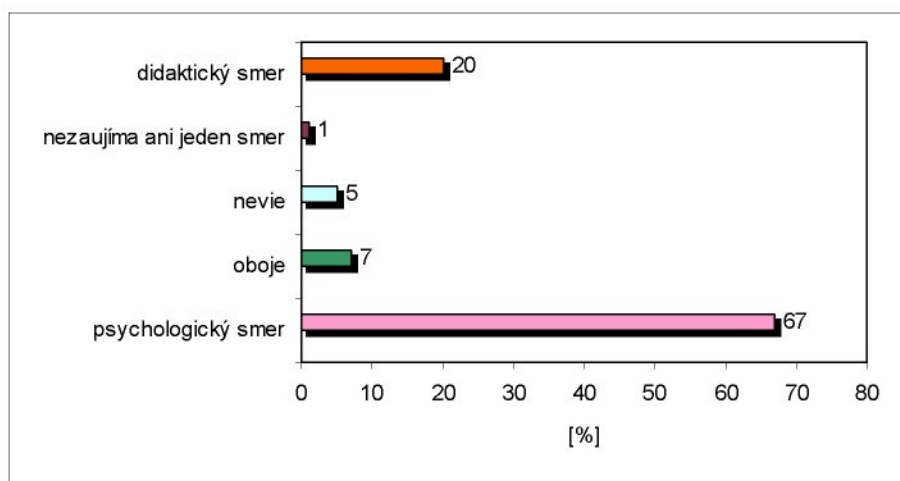
Otázka: Z celkového hľadiska, vedeli ste do čoho idete, keď ste sa zapísali do

1. ročníka DPS? /Áno – Nie – Tušil(a) som to/

Väčšina respondentov, až 62 % vedela do čoho ide, keď sa zapísala do 1. ročníka.

Cieľom otázky bolo zistiť, či študenti získali celistvý obraz o DPS z dostupných informácií ešte pred zápisom na toto štúdium.

Graf č. 8.: Záujem o psychologický a didaktický smer

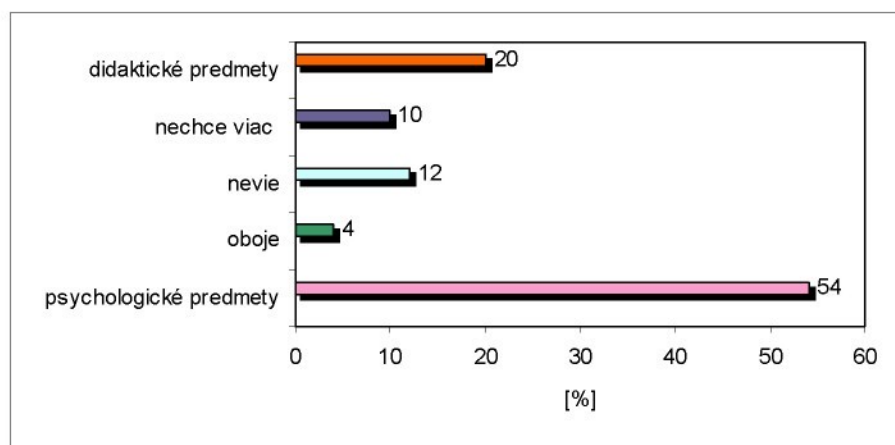

Otázka: Zaujímajú Vás viac predmety: psychologického alebo didaktického smeru?

Väčšinu respondentov, až 67 % zaujímajú predmety psychologického smeru.

Položená otázka skúmala, či študenti viac preferujú didaktický alebo psychologický smer.

Graf č. 9.: Aké predmety by podľa študentov mali byť viac obsiahnuté v študijnom pláne

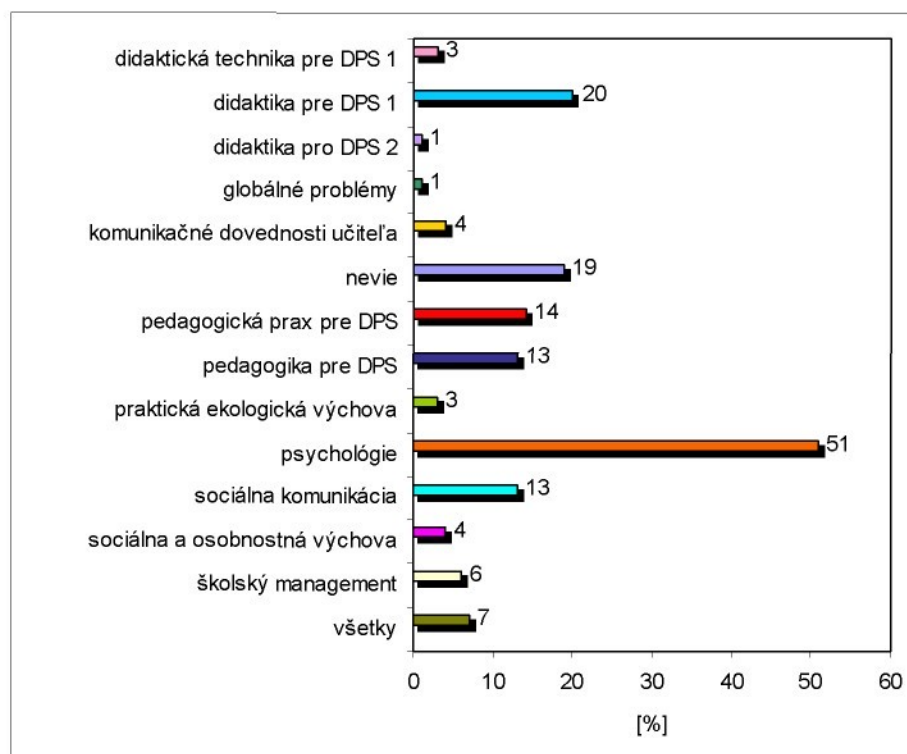

Otázka: Chceli by ste aby v študijnom pláne bolo viac psychologických alebo didaktických predmetov?

Až 54 % respondentov by chcelo aby v študijnom pláne bolo viac predmetov psychologického zamerania.

Táto otázka skúmala, aký smer by mal byť v študijnom viac rozšírený. Otázka nadväzuje na predchádzajúcu, či študentov zaujíma viac didaktický alebo psychologický smer.

Graf č. 10.: Prínosné predmety

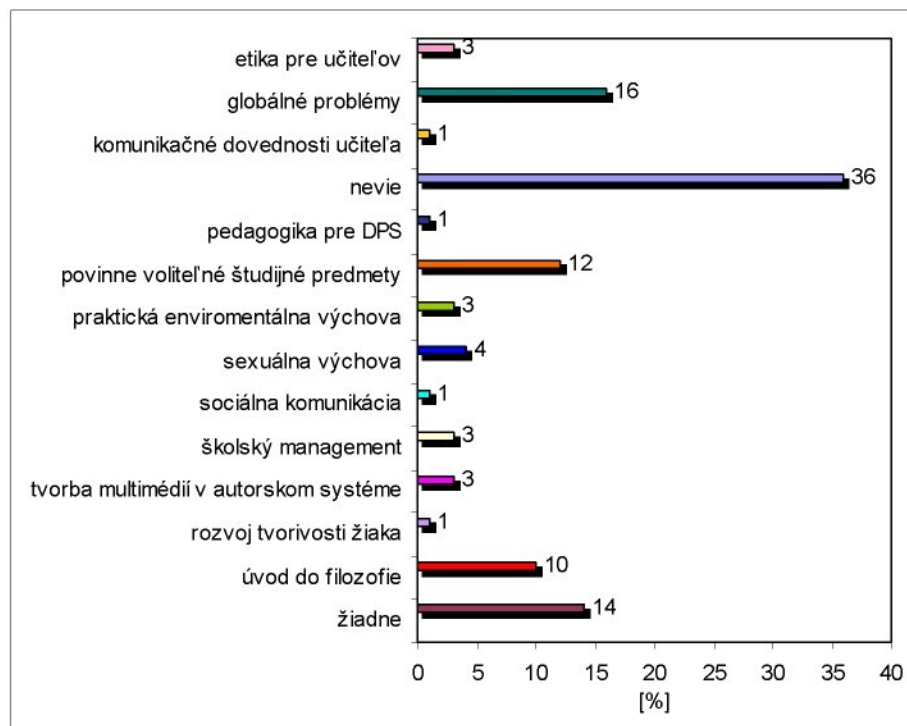

Otázka: Aké predmety sú pre Vás prínosné?

Pre 51 % sú najviac prínosné predmety, zamerané psychologickým smerom.

Táto otázka skúmala aké predmety sú pre študentov najviac užitočné a ktoré sa im zdajú najviac prínosné.

Graf č. 11.: Zbytočné predmety

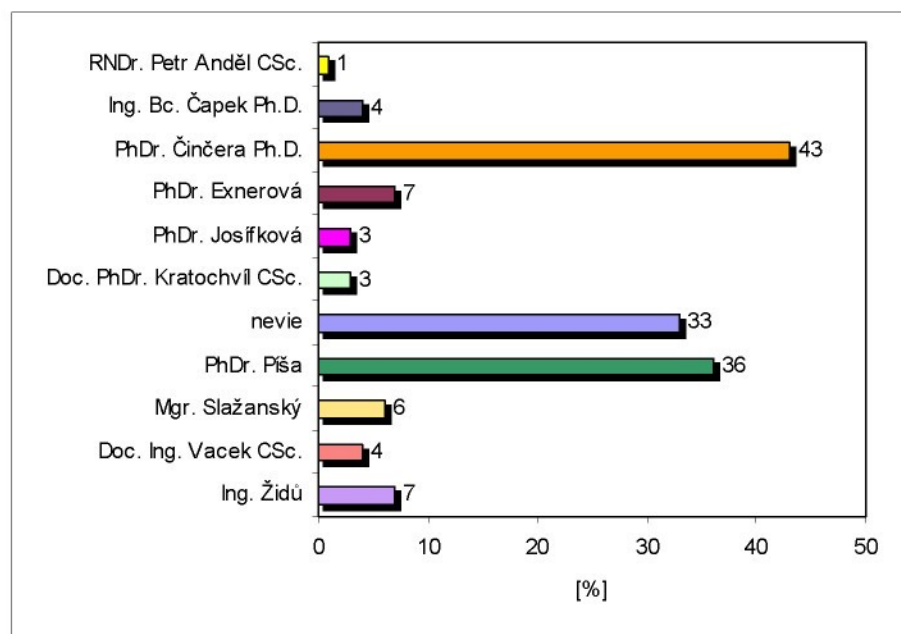

Otázka: Aké predmety sú podľa Vás, počas štúdia DPS zbytočné?.....

16 % študentov si myslí, že to je predmet globálne problémy.

Cieľom otázky bolo zistiť, aké predmety pripadajú študentom zbytočné a nepotrebné.

Graf č. 12.: Spokojnosť s prístupom vyučujúcich

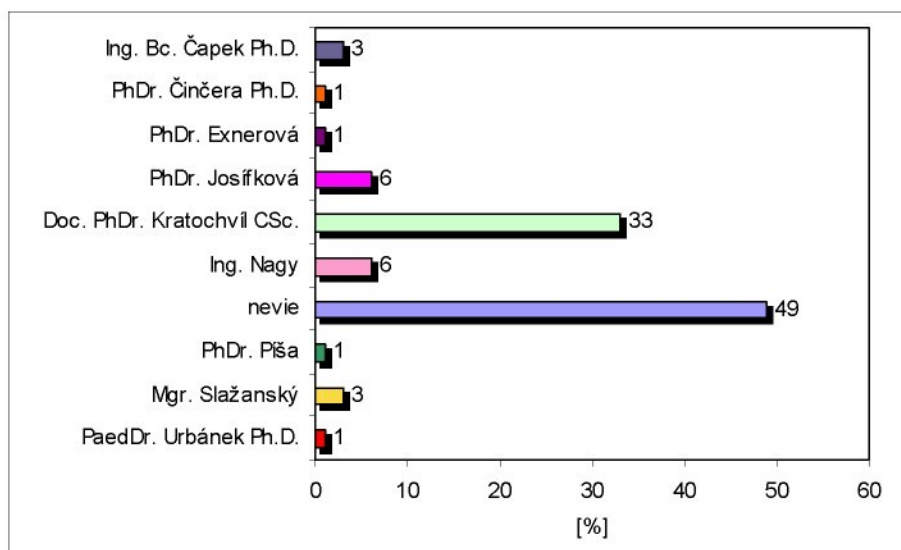

Otázka: Ste spokojní s přístupom vyučujúcich? S kým.....

Najviac respondentov, až 43% je spokojných s prístupom PhDr. Činčery Ph.D.

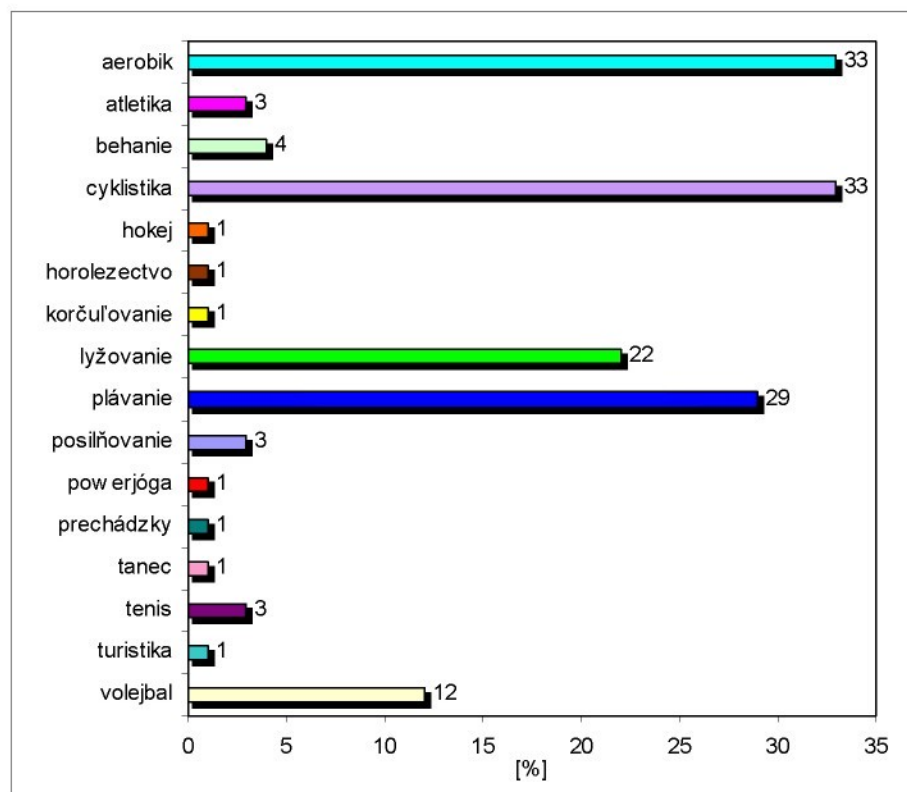
Táto otázka mala aspoň čiastočne poukázať na spätnú väzbu medzi študentmi a vyučujúcimi.

Graf č. 13.: Nespokojnosť s prístupom vyučujúcich

Otázka: Ste nespokojní s prístupom vyučujúcich? S kým
 Študentom najmenej vyhovuje doc. PhDr. Kratochvíl CSc.

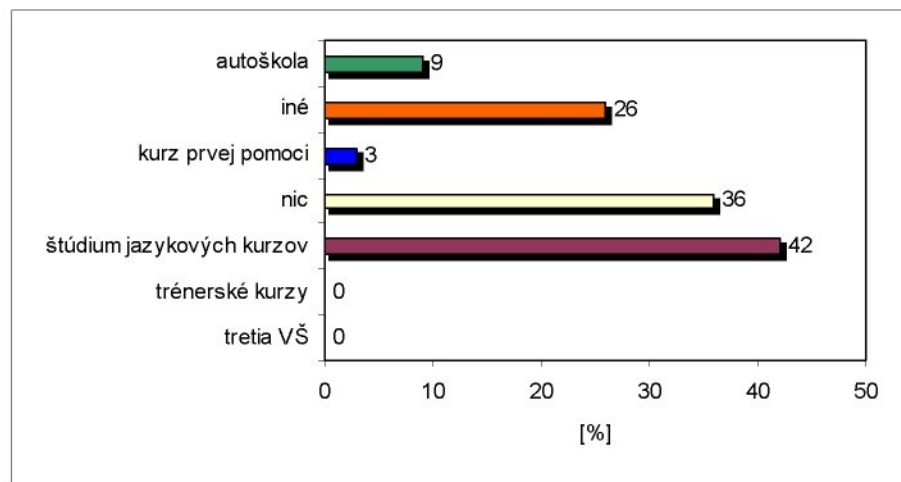
Graf č. 14.: Preferovaný šport

Otázka: Aký šport preferujete?

Respondenti najviac preferujú aerobik a cyklistiku až 33 %. Cieľom tejto otázky bolo zistiť, aký druh športu je medzi študentmi najviac obľúbený.

Graf č. 15.: Vedľajšie záujmy

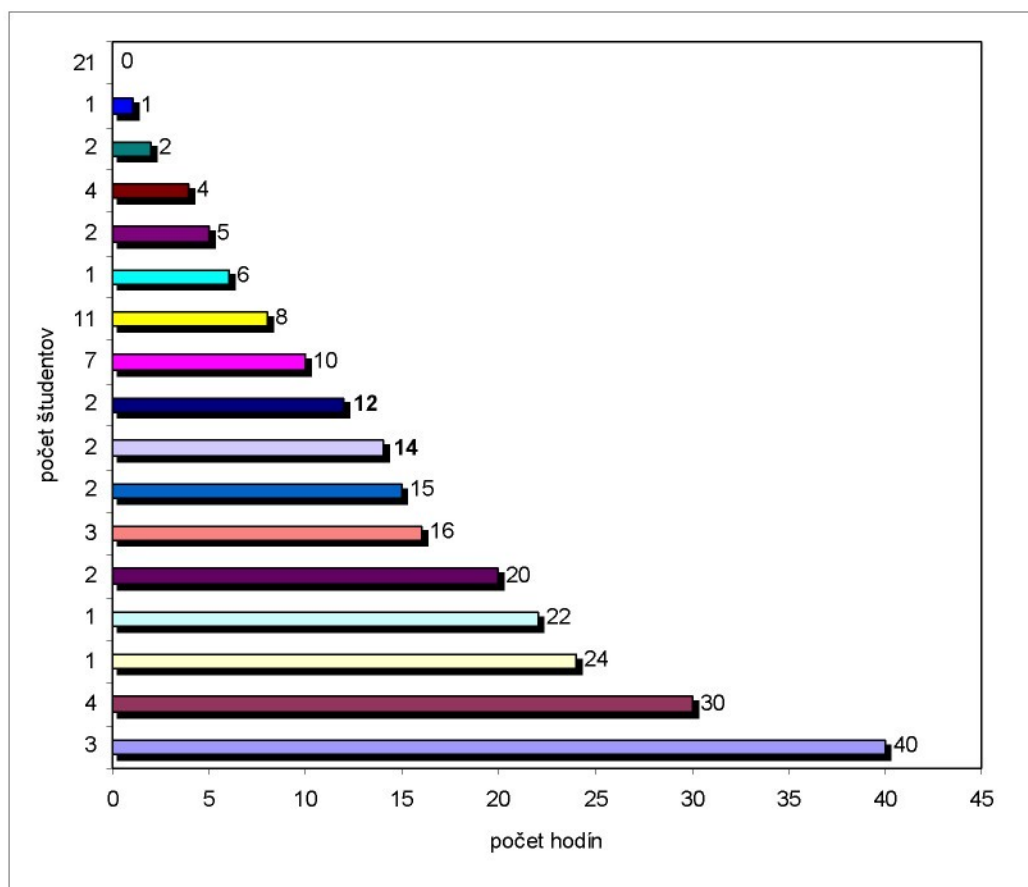
Otázka: Máte vedľa štúdia na materskej fakulte a štúdiu DPS čas aj na:

- a) štúdium jazykových kurzov,
- b) autoškoly,
- c) kurzy prvej pomoci,
- d) tretej VŠ,
- e) trénerských kurzov (plavecký, lyžiarsky, masérsky,.....)
- f) iné.....

Až 42 % respondentov má čas vedľa štúdia na materskej fakulte a DPS aj na štúdium jazykových kurzov.

Táto otázka zisťovala, či študenti majú čas na študovanie iných kurzov, poprípade tretej vysokej školy.

Graf č. 16.: Priemerný počet odpracovaných hodín v bežnom týždni cez semester

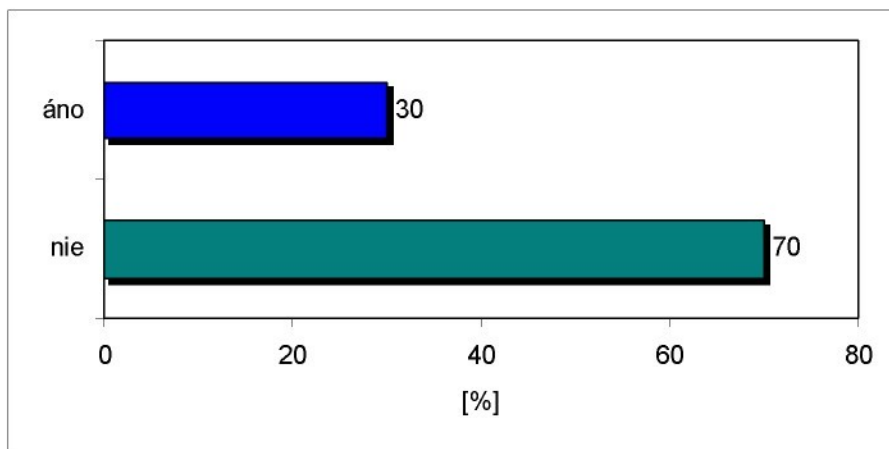

Otázka: Uved'te koľko hodín priemerne brigádujete v bežnom týždni cez semester.....

Priemerný počet odpracovaných hodín v bežnom týždni cez semester je 13 hodín.

Táto otázka skúmala koľko hodín sa študenti zdržiavajú v práci.

Graf. č. 17.: Dlhodobý pracovný pomer

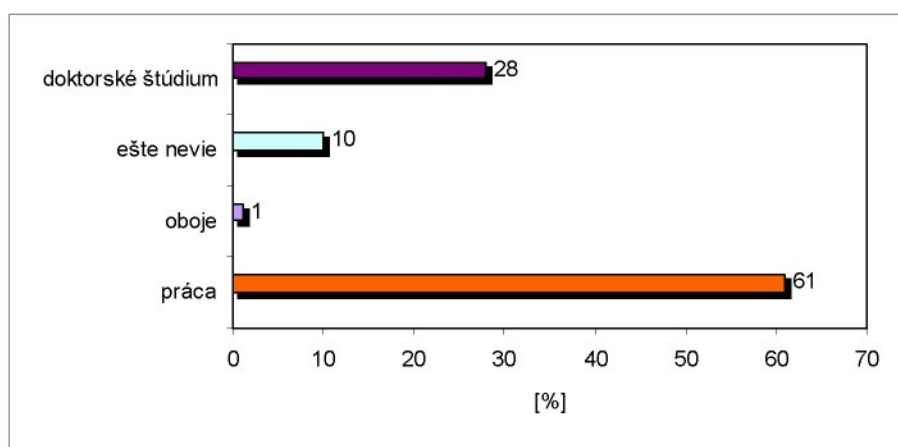

Otázka: Máte alebo mali ste dlhodobú brigádu počas štúdia VŠ? (pracovný pomer je dlhší ako 1 rok). /Áno – Nie/

Až 70 % respondentov má alebo mala pracovný pomer dlhší ako 1 rok.

Táto otázka zisťovala, či študenti majú čas a vykonávajú dlhodobý pracovný pomer, ktorý je časovo náročný. Nečakala som, že až toľko študentov má skúsenosti s dlhodobou brigádou.

Graf č. 18.: Čo ďalej po ukončení štúdia

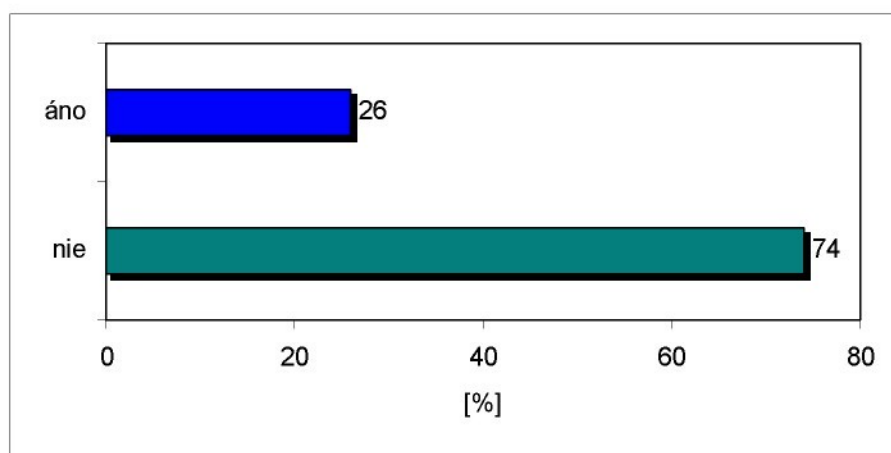

Otázka: Po ukončení štúdia na materskej fakulte chcete pracovať alebo pokračovať na doktorskom štúdiu?.....

Väčšina respondentov, 61 % chce po ukončení štúdia začať pracovať, ale významná menšina 28 % je rozhodnutých pokračovať na doktorskom štúdiu, a tým vykonávať čiastočnú pedagogickú činnosť.

Otázka skúmala, či chcú študenti po ukončení magisterského štúdia pracovať, ale vykonávať doktorské štúdium, ktorého súčasťou je čiastočná pedagogická činnosť.

Graf č. 19.: Vyhliadnutá práca po ukončení vysokej školy

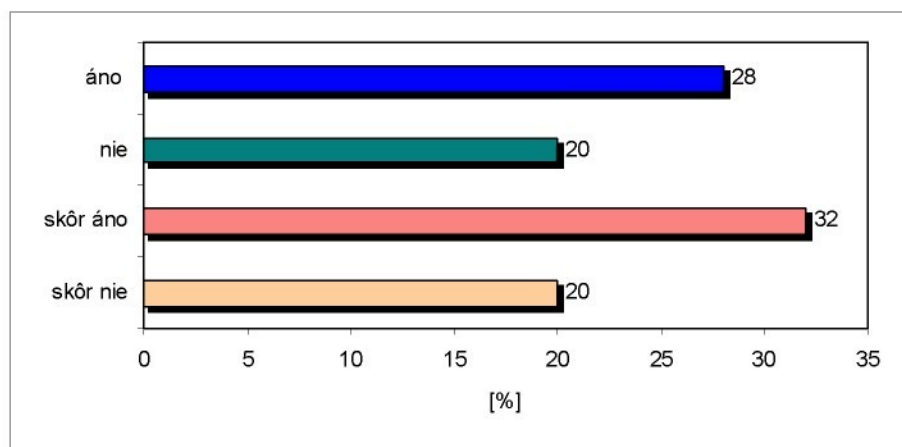

Otázka: Pokiaľ chcete pracovať máte už vyhliadnutú prácu? /Áno - Nie/

74 % respondentov ešte nemá vyhliadnutú prácu.

Táto otázka sledovala, či sa študenti zaoberajú otázkou čo budú robiť po ukončení vysokej školy. Pri tejto odpovedi sa dá predpokladať, že vybratú prácu majú študenti posledných ročníkov na magisterskom štúdiu alebo tí študenti, ktorí sú rozhodnutí pokračovať v doktorskom štúdiu.

Graf č. 20.: Vycestovať do zahraničia a zdokonaľiť sa v jazyku

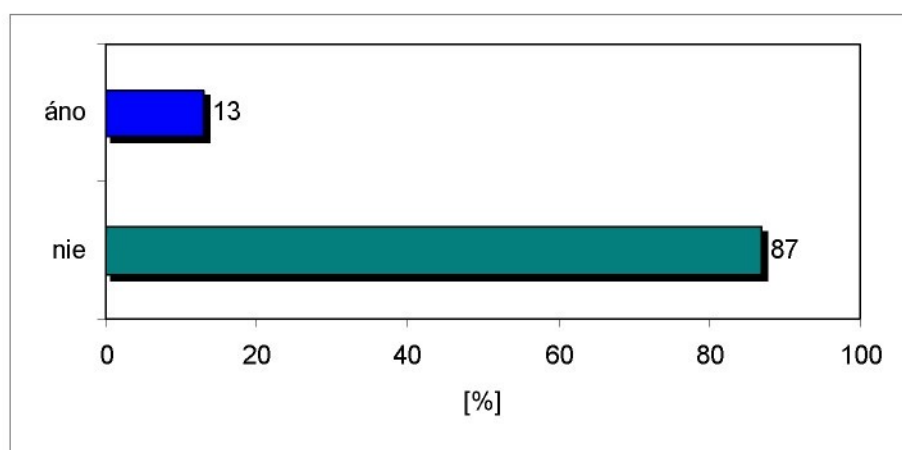
Otázka: Chcete po ukončení štúdií vycestovať do zahraničia a zdokonaľiť sa v jazyku?

/Áno - Nie - Skôr áno - Skôr nie/

28 % respondentov chce po ukončení štúdií vycestovať do zahraničia a 32 % pravdepodobne áno.

Pri tejto otázke sa dá predpokladať, že väčšina študentov chce vycestovať do zahraničia a nábrať skúsenosti a hlavne sa zdokonaľiť sa v jazyku, keďže dnešné pracovné ponuky sú zamerané na dovoz alebo vývoz tovarov a služieb.

Graf č. 21.: Rodičia študentov sú povoláním učitelia

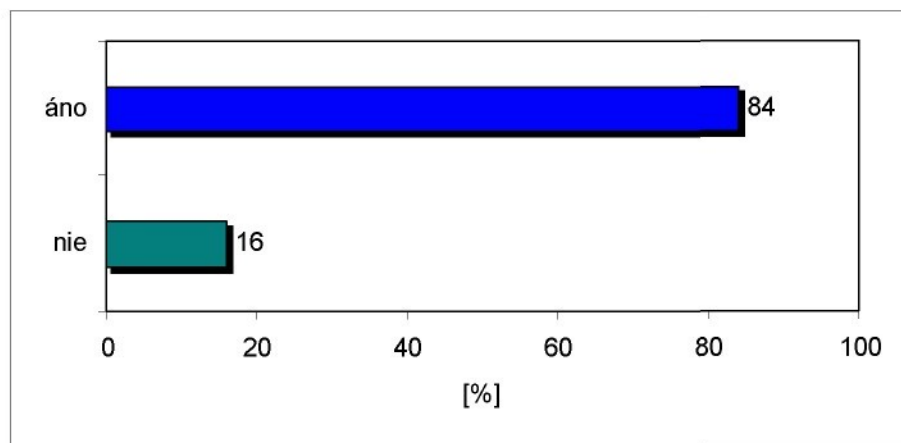

Otázka: Sú Vaši rodičia učiteľia? /Áno - Nie/

87 % respondentov nemá rodičov učiteľov.

Touto otázkou som zisťovala nevedomú motiváciu, ktorou rodič môže pôsobiť na svoje dieťa. Dá sa predpokladať, že aj v tomto prípade nevedomá motivácia zapracovala, na základe ktorej sa študent prihlásil na DPS.

Graf č. 22.: Súrodenci študentov sú alebo boli študentmi pedagogickej fakulty

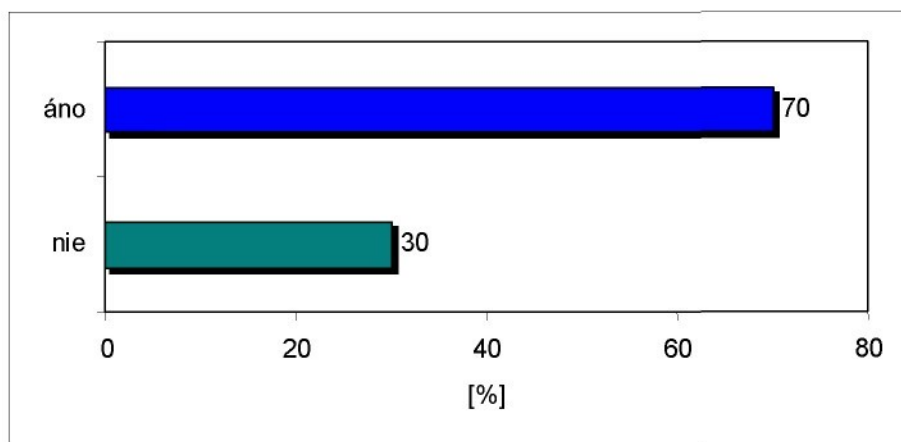

Otázka: Študujú alebo študovali Vaši súrodenci na pedagogickej fakulte? /Áno - Nie/

84 % respondentov nemá súrodencov na pedagogickej fakulte.

Táto otázka sa rovnako zamerala na nevedomú motiváciu k štúdiu DPS cez súrodencov.

Graf č. 23.: Študentov k štúdiu DPS motivovali rodičia

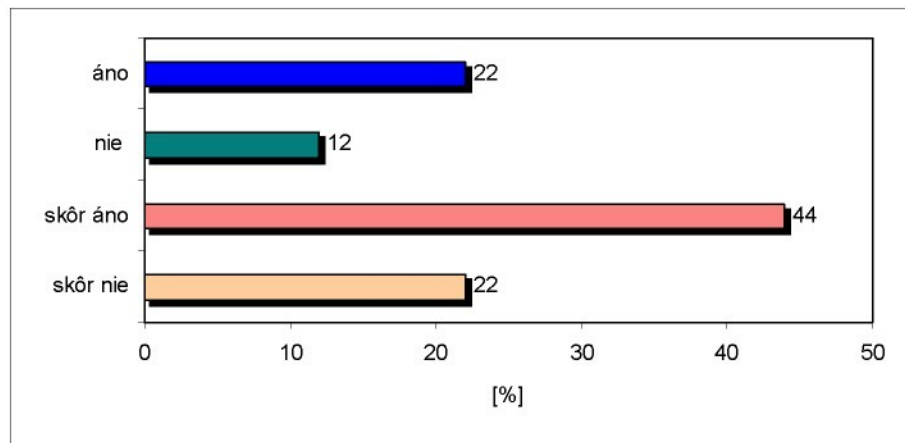

Otázka: Motivovali Vás Vaši rodičia alebo súrodenci k štúdiu DPS? /Áno - Nie/

Až 70 % respondentov k štúdiu DPS motivovali rodičia.

Táto otázka vyzdvihla, že aj rodičia, ktorí nie sú učitelia, vo vysokej miere motivovali svoje deti k štúdiu doplnkového pedagogického štúdia.

Graf č. 24.: Dostatočný časový rozsah predmetu Pedagogická praxe pro DPS

Otázka: Myslíte si, že Pedagogická praxe pro DPS bola pre Vás prínosná v takom časovom rozsahu ako je v študijnom pláne?

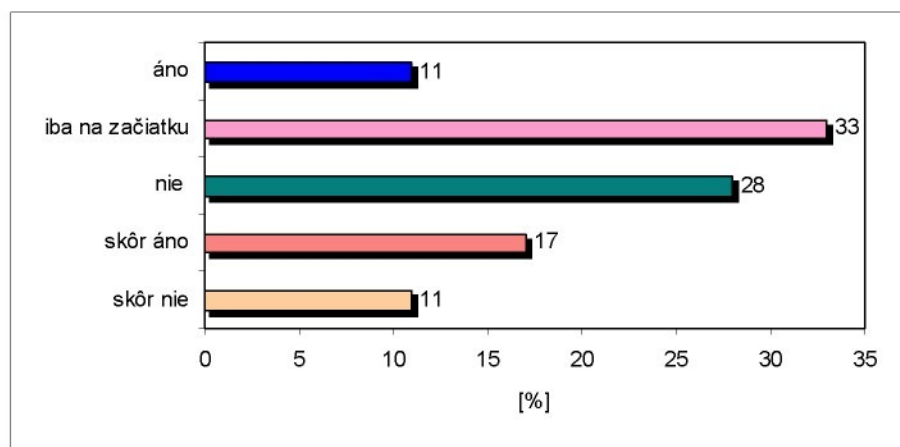
ZS: 3-5 hodín načúvania, 5-7 hodín vlastného vyučovania

LS: 2-3 hodín načúvania, 7-9 hodín vlastného vyučovania,

/Áno - Nie - Skôr áno - Skôr nie/

44 % respondentov si myslí, že takýto časový rozsah je postačujúci, ale 12 % si myslí že je nevyhovujúci.

Graf č. 25.: Podľa študentov je učenie náročné

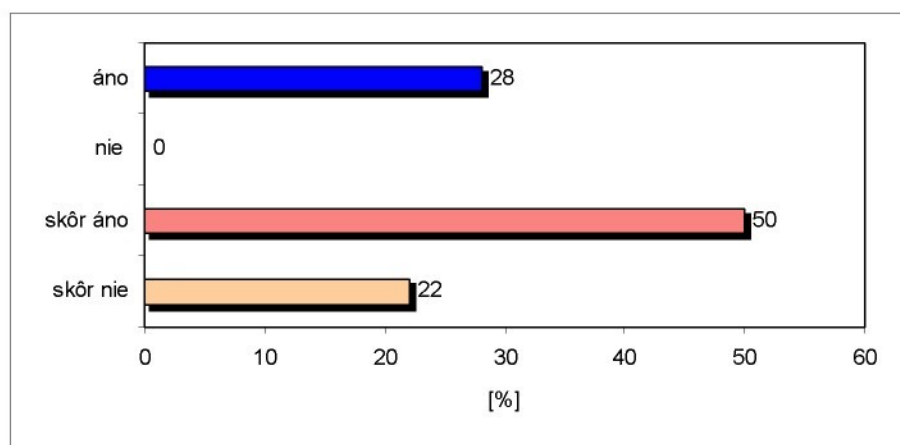

Otázka: Bolo pre Vás náročné učiť? /Áno - Nie - Skôr áno - Skôr nie - Iba na začiatku/

Pre 33 % respondentov, bolo náročné učiť iba na začiatku praxe.

To je asi normálne pri uskutočňovaní akejkoľvek praxe, že začiatky bývajú ťažké.

Graf č. 26.: Študentom sa povolanie učiteľa páči

Otázka: Páčilo sa Vám možno Vaše budúce povolanie?

/Áno - Nie - Skôr áno - Skôr nie/

Polovica respondentov 50 % odpovedalo na otázku skôr áno, takže sa dá predpokladať, že sa im povolanie učiteľa s menšími výhradami páčilo. Je pozitívne, že nikto neodpovedal, že by sa mu na základe praxe, ktorú vykonal, povolanie učiteľa nepáčilo.

Príloha č. 4

Tabuľka č. 4.: Názory na obohatenie doplnkového pedagogického štúdia

Otázka: O čo by ste obohatili štúdium na DPS?

OBOHATIŤ ŠTÚDIUM	POČET REAKCIÍ
exkurzia	1
konzultácie s učiteľmi z praxe	1
krízové situácie v škole a ako ich riešiť	2
nevie	36
o nič	5
pridať výtvarný predmet	1
umiestnenie prednášok na internete	1
v pedagogike o motivačné metódy	1
viac hodín praxe na cvičných školách	13
viac predmetov zameraných na komunikáciu	1
vyššie množstvo voliteľných predmetov	1
vyššie využitie počítačov pri výuke	1
výuku DPS osamostatniť od výuky bežných študentov na FP	2
výuku DPS začleniť k bežným študentom na FP	1

Najviac študentov, až 36 nevedelo odpovedať, ale dá sa predpokladať, že to sú študenti 1. a 2. ročníka. Väčšina študentov, až 13 reakcií by zaradilo do študijného programu viac hodín praxe na cvičných školách. Pri tejto odpovedi, môžeme predpokladať, že takto odpovedali študenti, ktorí už majú absolvovanú prax.

Táto otázka skúmala, či by študenti boli spokojní s prácou učiteľa a či by im celkovo toto povolanie vyhovovalo.

Tabuľka č. 3.: Názory na zmenu v doplnkovom pedagogickom štúdiu

Otázka: Čo by sa podľa Vášho názoru malo zmeniť?.....

ZMENY BY MALI NASTAŤ	POČET REAKCIÍ
celková reštrukturalizácia a harmonogram výuky	1
dodržovanie dĺžky štúdia na 4 roky (rovnaké pravidlá pre všetkých študujúcich)	2
zlepšenie organizácie praxe	1
menej teórie v didaktických predmetoch	1
neskorý začiatok semestra	1
nevie	22
zlepšenie dostupnosti niektorých vyučujúcich v konzultačných hodinách	1
nížšia dotácia hodín v predmete praktická enviromentálna výchova	1
organizácia štúdia	1
pridať väčšie množstvo učiva	1
prispôbiť výuku len na prípravu na stredné školy	2
stanovenie rozvrhu a výuky	1
syllaby niektorých predmetov	2
väčšie uplatnenie vedomostí v praxi	2
včasná informovanosť študentov o začiatku výuky	3
venovať sa rôznym vyučovacím metódam	1
viac praktických predmetov	2
viac samo štúdia (menej vyučovania)	2
vyhovuje štúdium DPS	6
vyhradené hodiny v rozvrhu pre všetkých študujúcich DPS	1
vyššia dotácia hodín v predmete pedagogická prax pre DPS	2
vyššia dotácia hodín v predmete pedagogika pre DPS	1
vyššia informovanosť možnosti zápisu na voliteľné predmety	2
vyššia miera celkovej informovanosti	15
výuka predmetov doc. PhDr. Kratochvila CSc.	1
výuku DPS začleniť k bežným študentom na FP	1

Táto otázka mala otvorenú odpoveď a respondenti tu mohli napísať aké zmeny by uvítali v doplnkovom pedagogickom štúdiu. Uvedené zmeny sa týkali prevažne organizácie štúdia, vyučovaných predmetov a samotnej výuky. Najviac študentov až 22 na túto otázku nevedelo odpovedať, ale dá sa predpokladať, že to boli väčšinou študenti 1. ročníka. Najviac by študenti, až 15 reakcií, uvítali zmenu v celkovej informovanosti o štúdiu DPS. Niektoré odpovede sú napísané veľmi všeobecne a nie je poznať aká konkrétna zmena sa očakáva.

Tabuľka č. 6.: Názory na zmenu v predmete Pedagogická prax pro DPS

Otázka: Čo by ste zmenili na predmete Pedagogická praxe pre DPS?.....

ZMENY V PEDAGOGICKEJ PRAXI BY MALI NASTAŤ	POČET REAKCIÍ
menej hodín načúvania na cvičných školách	2
žiadne	1
umožniť vlastný výber školy a striedanie školy v ZS a LS	3
viac hodín praxe na cvičných školách	7
vyučovať iba odborné predmety	1

Najviac by študenti uvítali zmenu, keby sa zvýšil počet hodín, ktoré sú určené na vykonanie praxe.

Príloha č. 5

Tabuľka č. 1.: Študijný plán povinných predmetov

POVINNÉ PREDMETY:	ROZSAH A UKONČENIE
1. ročník	
Psychologie vývojová	1+1 zk
Psychologie obecná	1+1 zk
Globální problémy	2+0 z
Pedagogika pro DPS	2+1 zk
2. ročník	
Didaktika pro DPS 1	2+1 z
Psychologie vyučování a výchovy 1	1+1 z
Didaktika pro DPS 2	1+2 zk
Psychologie vyučování a výchovy 2	1+1 zk
3. ročník	
Sociální a osobnostní výchova 1	2+2z
Pedagogická praxe pro DPS 1	0+2 z
Pedagogická praxe pro DPS 2	0+2 z
Sociální a osobnostní výchova 2	2+2z
Komunikativní dovednosti učitele	0+2 z
4. ročník	
Školní management	1+1 z
Etika pro učitele	1+0 z
Celkem	504 hodin

Tabuľka č. 2.: Študijný plán povinne voliteľných predmetov

NÁZEV PŘEDMĚTU	ROZSAH A UKONČENIE	POČET KREDITOV
A		
Sexuální výchova	0+1 z	1
Biologie mládeže a zdravotní prevence	0+1 z	1
Čtením a psaním ke kritickému myšlení	0+1 z	1
Rozvoj tvořivosti žáků	0+1 z	1
Praktická environmentální výchova	0+2 z	2
B		8
Didaktická technika pro DPS 2	0+1 z	1
Úvod do filosofie	0+1 z	1
Sociální komunikace	0+2 z	2
Didaktická technika pro DPS 1	0+1 z	1
Tvorba multimedií v autorském systému	0+2 z	2
Didaktické využití výpočetní techniky na SŠ	0+2 z	2
		9
Celkem z bloku A: 3 kredity		
Celkem z bloku B: 3 kredity		

ČVUT PRAHA

Tabuľka č. 3.: Študijný plán povinných predmetov

PŘEDMĚTY	ROZSAH A UKONČENIE
1. ročník	
Úvod do studia	4 z
Biologie mládeže	20 zk
Psychologie	60 zk
Hodnocení vlivů techniky	12 klz
Filozofie	20 zk
Sociologie	20 zk
Logika	20 zk
Rétorika	20 klz
2. ročník	
Pedagogika	60 zk
Didaktická a výpočetní technika	16 klz
Didaktika odborných předmětů	76 zk
Školní management	16 zk
Ekonomika vzdělávání	12 z
Pedagogická praxe	20 klz
Seminář k bakalářské práci	12 z
Bakalářská práce	150
Celkem	538 hodin

VŠCHT PRAHA

Tabuľka č. 4.: Študijný plán povinných predmetov

PREDMETY	ROZSAH A UKONČENIE
1. ročník	
Toxikologie a ekologie	2/0 zk
Obecná a anorganická chemie 1	3/3 zk
Organická chemie 1	3/2 zk
Výpočetní technika 1	0/3 klz
Úvod do společenských věd	2+0 z
Obecná a anorganická chemie 2	2+2 zk
Laboratoř z obecné a anorganické chemie 1	5 klz
Výpočetní technika 2	0+2 klz
Organická chemie 2	2+1 zk
Analytická chemie 1	2+1 zk
Povinně volitelný předmět:	
Jazyk	0+2 z
Biologie 1 (FPBT)	3+0 zk

Biologie 2 (FPBT)	3+0 zk
Fyzika 1	3+2 zk
Predmety	Rozsah a ukončenie
2. ročník	
Fyzikální chemie 1	3+2 zk
Analytická chemie 2	2+1 zk
Laboratoř z analytické chemie 1	7 klz
Psychologie	2+1 zk
Komunikace	0+1 klz
Společenské vědy 1	2+0 zk
Jazyk	0+2 zk
Fyzikální chemie 2	4+2 zk
Laboratoř z analytické chemie 2	5 klz
Laboratoř z organické chemie 1	6 klz
Laboratoř z fyzikální chemie 1	3 klz
Nové školské systémy	1+0 klz
Filosofie a sociologie výchovy	1+0 klz
Pedagogika	2+1 zk
Povinně volitelné předměty:	
Laboratoř z fyziky	3 klz
Laboratoř z obecné a anorganické chemie 2	4 klz
Chemická informatika (FCHT, FTOP, FCHI)	0+1 z
Biochemie 1 (FPBT)	3+1 zk
Společenské vědy 2	2+0 z
3. ročník	
Chemické inženýrství 1	3+3 zk
Laboratoř z fyzikální chemie 2	3 klz
Laboratoř z chemického inženýrství	4 klz
Didaktika chemie	3+1 zk
Didaktická technologie	2+0 klz
Školní management	1+0 z
Integrovaný seminář	0+1 z
Pedagogická praxe	20 hod. z
Volitelný předmět*	
Bakalářská práce	150 hod.
Povinně volitelný předmět:	
Biochemie II (FPBT)	2+1 zk
Biochemie (FCHT, FTOP, FCHI)	3+0 zk

* Volitelný předmět si student vybírá podle svého zájmu z ponuky ústavu VŠCHT po dohodě s vedoucím katedry společenských věd.

UTB ZLÍN

Tabuľka č. 5.: Študijný plán povinných predmetov

PREDMETY	ROZSAH A UKONČENIE
<i>1. ročník</i>	
Didaktika odborného predmetu	20 zk
Školský management	5 z
Moderní média ve výuce	5 z
Souvislá pedagogická praxe	15 klz
<i>2. ročník</i>	
Filozofie pro učitele	15 klz
Úvod do učitelské profese	15 klz

Tabuľka č. 6.: Študijný plán povinne voliteľných predmetov

NÁZEV PŘEDMĚTU	ROZSAH A UKONČENIE
<i>A</i>	
Pedagogická evaluace a didaktické testy	10 klz
Kultura řeči	10 klz
<i>B</i>	
Žáci s psychickými poruchami	10 klz
Psychohygiena v práci učitele	10 klz
Celkem z bloku A: 1 předmět	10 klz
Celkem z bloku B: 1 předmět	10 klz